

- Adj vért!

- Drukk, drukk, vizsgadrukk

- „Pogózzanak a punkok”

- Maradandó értékek

- Bűnösen

Főiskolai magazin

XVII. évfolyam 4. szám - 2006. december

**Kellemes Karácsonyt, Áldott Ünnepeket
és UV mentes vizsgaidőszakot kíván
minden hallgatónak**

**az SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
Hallgatói Önkormányzat!**

JÖN!

**JUHÁSZ GYULA
NAPOK 2007**

A tartalomról

A szabadság pillangója 14-15

Tudni illik 18

Utoljára még feltesszük 24-25

Gyógyítsd meg magad 28-29

Kuroszava kétszer 32-33

**Az SZTE Juhász Gyula
Pedagógusképző Kar
hallgatóinak
magazinja**

KIADJA AZ SZTE JGYPK
HALLGATÓI ÖNKORMÁNYZATA

Felelős kiadó: Nagy Zoltán Péter
Főszerkesztő: Vörös Eszter
Főszerkesztő-helyettes: Pauleczki Andrea

Munkatársak:

- Döbör Ágota (*psycho*) • Dévényi Dia (*terítés*)
• Fehér Mária, Ács György (*grafika*)
• Szuperák Attila (*(arc)pirító*) • Tordai Gábor (*meggyás*)
• Pásztor Tamás (*képregény*)
• Szél Adrienn (*test-lélek-harmónia*)
• Kovács Andor (*öszönző*) • Ament Balázs (*fotó*)

Tördelés, layout: Szakács László

Színes oldalak: Ács György

Korrektúra: Patik Krisztina

Terjesztés: boci

Fotók: internet

Marketing:

„Ages Quod Agis”
Hallgatói Szolgáltató és Információs Központ Kht.
6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 6.
alattanyai@jgytf.u-szeged.hu
A megjelenő hirdetések tartalmáért
a szerkesztőség felelősséget nem vállal!

A szerkesztőség címe:

6725 Szeged, Boldogasszony sugárút 6.
szerkesztoseg@tu-magazin.hu
Telefon/fax: (62) 544-759

Nyomda:

E-Press Nyomda Kft. (62) 424-964
Megjelenik 3000 példányban

Az irodalmi rovatot a Fiatal Szegedi Írók Köre támogatja.

Alapítva 1990-ben.
Eng. szám: B/ISK/198/CS/1992

Szerkesztői levél

Először akkor kaptam frászt az idei karácsonytól, amikor november közepén megláttam egy áruház tévés reklámját (igen, arról az áruházról van szó, ahol a legkisebb is számít...): anyuci, apuci, kishú sétálgatnak és azon töprengenek, hogy a hatalmas választékból mit is kellene választaniuk a karácsonyfa alá. A minap pedig igazán nem is tudtam eldönteni, hogy sírjak, nevessek vagy visítsak dühömben és felháborodásomban. A szokásos hó eleji bevásárlást pechemre december 5-én estére időzítettem. Felőtt (?) emberek még nem láttam gyakorlatilag egymást taposni csokimikulásért, kindertojásért meg mandarinért. A mosóporok közt kóvályogva – nagy magányomban – viszont rámtört a fent említett igen ambivalens érzés a vásárlócsábító, állandóan arcba (fülbe) tolakodó aláfestőzene hallatán: The Beatles: All You Need is Love...

Éppen ez az, amiről elfeledkezünk az ünnepek közeledtével. Arról, hogy ajándékként nem feltétlenül új mobiltelefonra, égig érő karácsonyfára (amit aztán úgy hajítunk ki az ablakon az új év első napjaiban, mintha nem órákig tartó válogatás után, a legszebbet keresve cipeltük volna haza és díszítettük volna, mint az ünnep egyik fénypontját), csiricsaré csomagolópapírra van szükség ezekben a napokban, hanem szeretetre, figyelemre és megértésre, ha már a hétköznapokban nem vagyunk hajlandóak energiát fordítani egymásra.

Ünnepeink nem azért keletkeztek, hogy legyenek olyan napok, amikor henyélhetünk. Nem is azért, hogy az utolsó forintjainkat különböző ajándékokra költjük, esetleg olyanokra, amelyeket aztán az ajándékozott egy félmosoly kíséretében csomagol ki, majd helyez a szekrény mélyére. Az ünnep emlékezést jelent, amelyre készülünk, és amit a hozzá való viszonyunkkal szentelünk meg. Márai Sándor szavai a következők az ünnepről:

„Ha az ünnep elérkezik az életedben, akkor ünnepelj egészen. [...] Felejs el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata. Az ünnepet nemcsak a naptárban írják piros betűkkel. Nézd a régiéket, milyen áhítatosan, milyen feltétlenül, milyen körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek! Az ünnep a különbözőség. Az ünnep a mely és varázsos rendhagyás. Az ünnep legyen ünnepies. ... mindenek fölött legyen benne valami a régi rendtartásból, a hetedik napból, a megszakításból, a teljes kikapcsolásból, legyen benne áhítat és föltétlenség. Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl rá testben és lélekben. S nemcsak a naptárnak van piros betűs napja. Az élet elhoz másféle, láthatatlan ünnepeket is. Ilyenkor felejs el mindent, figyelj az ünnepre.”

*A Tű újságírói nevében is
nagyon boldog és békés karácsonyi ünnepeket,
sikeres új esztendő
és UV-mentes vizsgaidőszakot kívánok!*

Vörös Eszter

Nappalis és levelezős hallgatók tájékoztatója

2006/2007. II. FÉLÉV

Vizsgaidőszak: 2006. december 13-tól 2007. január 26-ig.

Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy 2006. december 27-28-29-én nem lehet vizsgázni, mert a kar épületei takarékosági okból zárva lesznek.

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Tanácsa 107/2006. (XI. 9.) KT. számú határozatával elfogadta a kar épületeinek zárva tartását 2006. december 27-28-29-én, valamint ennek következtében a vizsgaidőszak kiterjesztését december 13-14-15-re.

A vizsgára jelentkezés: november 23-tól a weben a www.etr.u-szeged.hu vagy a www.stud.u-szeged.hu címen. Aki a weben nem jelentkezik vizsgára, az a tanár által kinyomtatott listán sem jelenik meg, ezért nem vizsgázhat.

A lecke-könyvbe a webről másolják be az e félévi felvett összes kurzust, abban a sorrendben, ahogy az ETR-ben megjelenik.

Ha a vizsgára jelentkezéssel bármilyen problémájuk adódik, keressék a Tanulmányi Osztályt, személyesen vagy telefonon a 62/546-066, 62/546-067 vagy az ETR referenst a 62/544-765 számon.

Engedélyezett vizsgaidőszak: január 29. és február 2. között. Ebben az időszakban csak ismételt vizsgát lehet tenni. Az ismételt vizsgára nem kell engedélyt kérni. Első alkalmú vizsga letétele (tartós betegség, Erasmus miatt) azonban csak a Tanulmányi Bizottság engedélyével történhet. Sikertelen vizsga ugyanabban a vizsgaidőszakban a TVSZ szerint ismételtethető.

Ha a lecke-könyvben a nem teljesített kötelező kurzusok mellett hiányzik az oktatói bejegyzés, az nem teljesített kurzusnak minősül. A nem teljesített tantárgyat vagy sikertelen vizsgát ismét

telt kurzusfelvétellel lehet teljesíteni abban a félévben, amikor azt a tanszéken meghirdetik. Lecke-könyvbe az érdemjegy beírása a vizsga alkalmával történik és a hallgató kötelessége ezt kérni.

Az utolsó vizsga napján, de legkésőbb február 2-ig a lecke-könyvet le kell adni a Tanulmányi Osztályon. A költségtérítés befizetését igazoló csekkszelvényt február 16-ig, a tantárgyfelvételi időszak végéig kell bemutatni.

A tanulmányok folytatására az jogosult, aki legalább 1 kreditpont értékű K vagy KV tantárgyat felvesz, lecke-könyvét, és a költségtérítés befizetésének igazolását határidőre leadja. Aki ezeket a feltételeket nem teljesíti, „bejelentkezésre vár” státuszban marad (lásd a TVSZ rendelkezéseit).

Évkihagyást írásban lehet kérni és mellékelni kell a lecke-könyvet.

Ha az évkihagyási engedélyt nem a Tanulmányi Osztályon veszi át, hanem postai úton kéri, szíveskedjen saját címére megcímzett, postabélyeggel ellátott válaszborítékot mellékelni.

A 2006/2007. tanév II. félévében a szorgalmi időszak február 5-én kezdődik.

A kurzusfelvétel a vizsgára jelentkezéshez hasonló módon a weben történik február 16-ig a www.etr.u-szeged.hu vagy a www.stud.u-szeged.hu címen.

A 2006/2007. tanév II. félévének levelező tagozatos konzultációs beosztását az előző félévhez hasonlóan a www.jgytf.u-szeged.hu/tanszek címre kattintva a Tanszék honlapján olvashatják.

Az utolsó éves nappali tagozatos tanár szakos hallgatók 2007. február 5-től február 23-ig 3 hetes egyéni külső iskolai tanítási gyakorlaton vesznek részt. A gyakorlat során szaktárgyanként 15-15 órában tanítanak és részt vesznek az iskola egyéb tevékenységében is.

A levelező tagozatos hallgatók szaktárgyanként ebben az időszakban 5 órában tanítanak és részt vesznek az iskola egyéb tevékenységében is.

Az utolsó éves tanító, valamint tanár-tanító szakos hallgatók héthetes

2006/2007-ES TANÉV I. félév

- **DECEMBER 18.-JANUÁR 26.:**
Vizsgaidőszak
- **JANUÁR 22-26.:**
Záróvizsgák
- **JANUÁR 29.-február 2.:**
Engedélyes vizsgaidőszak

II. félév

- **Február 5.-MÁJUS 18.:**
Szorgalmi időszak
- **Február 5-16.:**
Tantárgyfelvételi időszak
- **Február 5-23.:**
Az utolsó éves tanár szakos hallgatók külső tanítási gyakorlata
- **Február 5.-március 23.:**
Az utolsó éves tanító szakos hallgatók külső tanítási gyakorlata
- **Március 9.:**
A tanszéki engedélyes tantárgyfelvételi utolsó napja
- **Március 26.-30.:**
A III. éves hallgatók egyéni tantárgy-pedagógiai gyakorlata (tervezett időpont, a hallgató egyénileg szervezi, a megfigyelési szempontokat a szaktanszéki módszertanosok adják)
- **Április 2-6.:** Tavasz szünet
- **Április 20.:**
Szakdolgozatok beadási határideje
- **Május 19.:** Ballagás
- **Május 21.-JÚNIUS 8.:**
Vizsgaidőszak (utolsó évesek)
- **Május 21.-JÚNIUS 29.:**
Vizsgaidőszak
- **Június 18.-29.:**
Záróvizsgák
- **Július 7.-8.:**
Diplomaátadó ünnepség
- **Augusztus 27-31.:**
Engedélyes vizsgaidőszak

külső iskolai tanítási gyakorlaton vesznek részt 2007. február 5-től március 23-ig.

A gyakorlatok tartalmi gondozása a szakintézetek feladata.

A szakvezetők által kitöltött záróértékelést, a megbízási szerződést és a minősített tanulmányt a

- tanár szakosoknak március 2-ig
- tanító és tanár-tanító szakosoknak március 30-ig kell leadniuk a Tanulmányi Osztályon.

■ Utolsó éves hallgatók!

A külső iskolai gyakorlatra való jelentkezéshez szükséges nyomtatvány a Tanulmányi Osztályról elvihető vagy a honlapról letölthető

■ Tájékoztató

a költségtérítés fizetéséről és a tandíjmentesség kiterjesztéséről

A költségtérítés fizetésére kötelezettek szíveskedjenek a szakjuknak megfelelő összeget 2007. február 16-ig (a kurzusfelvételi időszak végéig) befizetni és a befizetés igazolását (átutalás esetén is!) a Tanulmányi Osztályra eljuttatni.

A költségtérítés összege a *Tanulmányi Osztály honlapján és a HSZL által ki-postázott névre szóló csekkben olvasható.*

Felhívom figyelmét, ha a tartozását a diákhitelből kívánja kiegyenlíteni, a kérelem február 16-ig érkezzen be a Tanulmányi Osztályra.

Az SZTE JGYTFK vonatkozó szabályzata értelmében a költségtérítés fizetése alól mentesség, illetve az összeg mérséklésére kedvezmény nem adható.

A szabályzat megtekinthető a www.jgytf.u-szeged.hu/TO/aktualit.htm címen és a Tanulmányi Osztályon.

Az 175/2006.(VIII.14.) Korm. rendelet értelmében mentesül a költségtérítés fizetése alól, aki a 2006. december 1-je előtt jogviszonyt létesítő:

a) az adott félév első napján terhességi-gyermekápolási segélyben, gyermekgondozási segélyben, illetve gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesül

b) közismereti tanári vagy hittanár-nevelő szakon egyszakos tanári oklevéllel már rendelkezik, magyar állampolgárságú és a második közismereti tanári szakképzettség megszerzésére irányuló szakon tanulmányokat folytat. A mentesség az adott tanári szak képzését követelmenyeiben meghatározott időtartamban illeti meg (ld. rendelet 33.§. 5.). (A

mentesség csak a második szakképzettség megszerzéséig érvényes.)

A költségtérítés fizetése alóli mentességet a megfelelő igazolás csatolásával írásban kell kérni. A Tanulmányi Osztályon személyesen kell leadni, amiről elismervényt kap. A kérelmet az utolsó vizsga napján, de legkésőbb 2007. február 16-ig kell leadni. *A határidő lejártá után reklamációt nem áll módunkban elfogadni.*

Az a) esetben a kérelmet minden félévkezdéskor meg kell ismételni. Csatolni kell a kérvényhez a TB vagy kifizetőhely aktuális igazolását a támogatásról, fénymásolatot a gyermek anyakönyvi kivonatáról.

A kérelem nyomtatványa letölthető a www.jgytf.u-szeged.hu/TO/aktualit.htm címen.

A b) mentességről nyilatkozni kell a tanulmányok során minden tanév kezdetkor a Tanulmányi Osztály által kiadott formanyomtatványon. Nyilatkozni kell arról, hogy a mentességre jogosító oklevél kivül a kérelmezőnek nincs más, egyetemi vagy főiskolai végzettség tanúsító oklevele, valamint csatolni kell a már megszerzett oklevelének másolatát.

■ Tájékoztató

A 2007. JANUÁRBAN ZÁRÓVIZSGÁZÓ HALLGATÓKNAK

Egészségtan-tanár és gyógypedagógia szakos végzős hallgatók

Vizsgaidőszak: 2006. december 13-tól 2007. január 12-ig.

Záróvizsga: 2007. január 22-től január 26-ig.

Kérjük a végzős hallgatókat, hogy a vizsgák befejezése után a leckeönyvet haladéktalanul adják le a Tanulmányi Osztályon, mert a záróvizsgára bocsátás egyik feltétele az utolsó félév lezárása. A leckeönyveket csak a Tanulmányi Osztály juttathatja el a záróvizsgára.

Záróvizsgája napját és helyét minden hallgató megtekintheti december közepétől a Tanulmányi Osztályon az ügyfélfogadó szobában, illetve az illetékes tanszéken. Erről külön értesítést nem küldünk. A vizsga napján 8 órakor jelenjenek meg a kijelölt teremben, személyi igazolványt hoznak magukkal.

Záróvizsgára csak a bocsátható, aki - „jelentkezés záróvizsgára” nyomtatványt 2006. november 20-ig leadta,

- a főiskolával szemben minden tartozását rendezte,

- a szakdolgozatot 2006. november 20-ig a Tanulmányi Osztályra leadta,

- a szakdolgozatot a tanszéken megvédte és a leckeönyvbe az érdemjegyet beíratta (ha a szakdolgozatot nem a záróvizsgán védi),

- a leckeönyvet január 12-én 12 óráig a Tanulmányi Osztályon leadta.

A határidő elmulasztása esetén a hallgató 2007. januárban záróvizsgára nem bocsátható.

Diplomát az kaphat, aki:

- a szakján minden előírt követelményt teljesített,

- az előírt nyelvi követelmény teljesítését a Tanulmányi Osztályon igazolta.

A záróvizsga befejezésekor szíveskedjenek megjelenni a Tanulmányi Osztályon, ekkor kell nyilatkozni, hogy a diplomát, a leckeönyvet és a diplomamellékletet (DS-t)

- személyesen veszik át a Tanulmányi Osztályon 2007. február 26-tól naponta 8 és 13 óra között

vagy

- postai úton kérik. Ebben az esetben saját nevre megcímezett, A/4-es méretű, oldalt nyíló, ajánlott küldeménynek megfelelő (kb. 440 Ft) postai bérlettel ellátott borítékot kérünk a Tanulmányi Osztályon leadni.

Azok a gyógypedagógia és egészség-tan-tanár szakos hallgatók, akik november 20-ig befizették a talár árát, ekkor vehetik át a február 24-én tartandó ünnepélyes diplomaátadóra szóló helyjegyet.

Kérjük figyeljék a Tanulmányi Osztály hirdetőtábláját és a www.jgytf.u-szeged.hu vagy a www.stud.u-szeged.hu webcímetek, ahol az aktuális tájékoztatók hallgatóink számára továbbra is megtekinthetők lesznek

Alattányi István

SZTE JGYTFK TTSZ

koordinátor

A Tanulmányi Osztály félfogadási ideje:

hétfőtől csütörtökig: 8-15 óráig;

pénteken: 8-11 óráig

Telefonszám: (62) 546-066, 546-067

Az ETR referens telefonszáma: (62)544-765

Címe:

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula

Tanárképző Főiskolai Kar

Tanulmányi Osztály

6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 6

Gólyák a Tiszában

JUGYUS GÓLYABÁL A TISZA SZÁLLÓBAN (2006. NOVEMBER 7.)

A GÓLYABÁL MINDIG KÜLÖNLEGES ALKALOM EGY ELSŐS ÉLETÉBEN, HISZEN EZ A BÁL RÓLUK SZÓL, GÓLYÁKRÓL. EZEN AZ ESTÉN ESNEK ÁT AZ ELSŐSÖK A „TÜZKERESZTSÉGEN”, EKKORTÓL ÉRZHEK MAGUKAT IGAZÁN AZ ISKOLA TELJES JOGÚ TAGJAINAK, ÉS PERSZE – NEM UTOLSÓ SORBAN – EZ AZ A NAGY NAP, AMIKOR MINDENKI MEGMUTATHATJA MAGÁT: A HÖLGYEK FELVEHETIK – ESETLEG PONT ERRE AZ ALKALOMRA VÁSÁROLT – LEGSZEBB RUHÁJUKAT, DE TERMÉSZETESEN A MÁSIK NEM KÉPVISELŐI IS IGYEKEZNEK LEGJOBB FORMÁJUKAT HOZNI. NEM VÉLETLEN TEHÁT A NAGY KÉSZÜLŐDÉS, A GÓLYABÁL IGAZI ÜNNEP. A HALLGATÓI ÉVEK EGYIK LEGSZEBB ÉS LEGEMLÉKEZETESEBB ÜNNEPE.

És ez a gyönyörű este nem is találhatott volna méltóbb otthonra, mint a város egyik legszebb épületében, a Tisza Szállóban, ahol a jelenlévő tényleg úgy érezhette: egy igazi, elegáns bálon vesz részt. Engem is hamar ámulatba ejtett a helyszín varázsa (ilyen előkelő helyen azért nem minden nap jár az ember), kicsit úgy éreztem magam, mintha mindez a 20. század elején történne, a békés polgári korszak utolsó éveiben. És akkor még nem is beszéltünk a szebbnél szebb báli ruhákról...

Ahogy az ilyenkor lenni szokott, nyitótáncsal kezdődött az este, mégpedig a régi-régi hagyományos magyar táncsal, a palotással, melyet a Pavane Táncegyüttes adott elő. Közben pedig már javában tartott a vacsora. A „Palermói módra elkészített ser-tésszeletek” és a „Gödöllői töltött jércesomb” mellett a menüben megtalálható volt a vegetáriánusok számára készített „Csöben sült zöldségek sajtmártással” nevű fogás is, s végül a sütemény sem maradhatott el. A vacsora elfogyasztása közben pedig egy újabb táncsoport, a Probitas táncosai léptek fel, forró hangulatot varázsolva a szállóba különféle dél-amerikai táncokkal.

Közben folyamatosan gyülekeztek vendégek, egyre több ismerős arc, jókedvű beszélgetések, szaporán fogyó különböző italfajták és tombolajegyek, na és persze remek hangulat. S mindezt csak fokozta az este egyik sztárvendége, az Animal Cannibals fellépése, akik tényleg mindent elkövettek, hogy a közönség kedvére tegyenek. Felcsendültek a híres, jól ismert nóták, melyek közül némelyik még talán általános iskolás korunk idején

Gólyaavató fogadalom

„Én ... gólya a mai napon
a tiszteletemre és szórakozásomra megrendezett gólyabálon
kezemmel a szívem fölött,
tanáraim és diáktársaim előtt
Juhász Gyula emlékét méltósággal ápolva,
alakját és pedagógus pályát pedig
szem előtt tartva fogadom,
hogy a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar
elsőéves hallgatójához méltón,
oktatóim, a TO-s nénik és felsőbb éves hallgatótársaim
megbecsülésének kiérdemlésére mindenkor törekedve,
a Tanulmányi- Kredit- és Vizsgaszabályzatban meghatározott
vizsgázási lehetőségeket maximálisan kihasználva,
tantárgyfelvételi jogommal az elkövetkezendő 6-8 évben
feltétel nélkül élek.
A bási dolgozatokat
határidőn belül soha le nem adom.
A TÁK-ot minden héten rendszeresen látogatom.
A péntek délelőtti zh-kra,
a legendás csütörtöki jugyus bulikat megszentelve,
nem a jegyzeteim fölött görnyedve,
hanem társaimmal együtt
egy jól megválasztott egységben
Bacchus borát buzgón hörpintgetve,
a felment az én rózsám Pestre című jugyus himnusz
többezerszer elénekelve alaposan készülök.
Ígérem, hogy a fentieket mindvégig hűn betartom.
Juhászgyulás voltomat soha meg nem tagadom.
Isten engem úgy segítjen!”

kelekezett, s sokan azóta is kívülről fúj-ják a refréneket, sőt akik elől álltak, még a mikrofonba énekelve is számot adhattak tudásukról. Többek között elhangzott a '90-es évek nagy A.C. slágerei közül a *Takarítónő*, a *Haza felé az út veszélyes* vagy az újabbak közül a „Péntek, az én napom” kezdetű, emellett Kuka Mc-ék igyekeztek aktualizálni is a számaikat, mellyel persze nagy sikert arattak. („Ez itt a jugyus gólyabál? Ez itt az!”) Persze nem szabad megfeledkezni Döméről, az az Dömötör Tamásról sem, aki a közönség soraiból a színpadra felpattanva mutatva be szíjdobolós tehetségét közös produkcióban a két rapperrel. Aki a gólyatáborban és a jugyus bulikban még nem

éretült róla, annak Döméről tudnia kell, hogy a JuGyu hallgatója és második helyezést ért el az országos szíjdobolós (beatbox) versenyen, de legközelebb – hallva képességeit – elérheti a dobogó legfelső fokát is.

Sokak számára az este fénypontja mégis más, mégpedig a tradicionális tombolahúzás volt, hiszen többen – semmit sem bízva a véletlenre – alaposan bevásároltak a kis cédu-lákból, hogy aztán kíváncsian várják a sorsolást. Persze egy-két tombolával is lehetett nyerni (sőt az az igazán szerencsés), de körve hiszem, hogy a nyertesek többségénél csak ennyi lett volna, hiszen volt, aki annyiszor fordult, hogy akár kint is maradhatott volna a színpadnál. És bizony nem is akármilyen ajándékokkal gazdagodtak a szerencsések, különösen azok örülhettek, akik a sorsolás vége felé kiosztott remek ajándék-csomagokkal térhettek haza, arról a mikro hírfől meg már nem is beszélve, melyet mint

fődíjat egy szőke hölgy nyert meg.

Végül Szikora Robi lépett fel csinos partnereivel, a Gidákkal, akik így hármában egy kis romantikát is varázoltak a terem falai közé. Miközben az egyik helyen szólt az R-GO, a másik báli teremben azok perdlültek táncra, akik inkább a mulatást választották az aznapi bál (vagy ekkor inkább már buli) hajnali zárásáig.

Bizonyára voltak olyanok, akik valamilyen oknál fogva kihagyták a gólyabált, de azt hiszem, hogy azok az elsősök (és persze nem csak ők), akik eljöttek és részt vettek ezen az eseményen, jól érezték magukat és sokáig megőrzik ennek az estének az emlékét.

Kovács Anna

A JGYPK-n felvehető szakok 2007-ben

■ ALAPSZAKOK (6 FÉLÉV)

- Andragógia, választható szakirány: művelődésszervező,
- Ének-zene,
- Germanisztika – német nemzetiségi szakirány,
- Gyógy pedagógus, választható szakirányok: értelmileg akadályozottak pedagógiája és tanulásban akadályozottak pedagógiája,
- Képi ábrázolás,
- Óvodapedagógus,
- Rekreációs szervezés és egészségfejlesztés választható szakirányok: rekreációs szervezés és egészségfejlesztés,
- Romanisztika – román nemzetiségi szakirány,
- Szlavisztika – szlovák nemzetiségi szakirány,
- Tanító és nemzetiségi (német, román, szlovák) szakirányai,
- Társadalmi tanulmányok,
- Testnevelő-edző.

■ FELSŐFOKÚ SZAKKÉPZÉSEK (4 féltév)

- Csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó,
- Gazdálkodási menedzserasszisztens,
- Gazdasági idegennyelvű levelező,
- Hulladék-gazdálkodási technológus,
- Ifjúságsegítő,
- Informatikai statisztikus és gazdasági tervező,
- Intézményi kommunikátor,
- Képzési szakasszisztens,
- Külgazdasági üzletkötő,
- Médiatechnológus asszisztens,
- Mezőgazdasági menedzserasszisztens,
- Műszaki informatikai mérnökasszisztens,
- Sportkommunikátor,
- Titkárságvezető.

■ SZTE GTK-val közösen

- Banki szakügyintéző,
- Kis- és középvállalkozási menedzser
- Pénzügyi szakügyintéző,
- Számviteli szakügyintéző.

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar a 2007-es évben a következő felsőfokú szakképzéseket indítja keresztfelvéves képzés keretein belül:

- médiatechnológus asszisztens,
- műszaki informatikai mérnökasszisztens,
- sportkommunikátor,
- titkárságvezető,
- csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó,
- gazdálkodási menedzserasszisztens,
- gazdasági idegen nyelvű levelező,
- hulladék-gazdálkodási technológus,
- ifjúságsegítő,
- informatikai statisztikus és gazdasági tervező,
- intézményi kommunikátor,
- képzési szakasszisztens,
- külgazdasági üzletkötő.

Jelentkezési határidő:

2007. január 15.

Bővebb információk a www.jgytf.u-szeged.hu weboldalon, illetve a Tanulmányi Osztályon.

Kazinczy-verseny

A Juhász Gyula Pedagógusképző Főiskola Magyar Nyelvi Tanszéke az idei évben is megrendezte a Szép magyar beszéd verseny főiskolai döntőjét a tanárjelöltek számára. 2006. november 15-én nagy izgalommal várták a megméretetést a hallgatók a főiskola tanácstermében.

A 24 (17 tanár- és 7 tanítószakos) hallgatónak először egy szabadon választott szépprózai vagy esszé szöveget kellett felolvasnia, majd a kötelező szöveget a helyszínen kapták meg. Ezt 15 perc felkészülés után olvasták fel a zsűrinek.

A zsűri tagjai a Magyar Nyelvi Tanszék tanárai: Rozgonyiné dr. Molnár Emma, Juhász Valéria és Dr. Nagy János voltak.

A tanító szakosok közül dobogósok lettek: 1. Kiss Anikó 2. Zombori Anita 3. Hegedűs Nikolett. A tanár szakos hallgatók díjazottjai: 1. Varga Zita 2. Pongrácz Éva 3. Törteli Nikolett. A helyezettek könyvjutalmat kaptak.

A verseny záró mozzanataként Rozgonyiné dr. Molnár Emma tanárnő összegzésében elmondta: jellemző a mai magyar szakosokra a szép kiejtés, ami a tanító szakosoknál még fontosabb, hiszen a helytelenül beszélő tanító újratermeli hibáját, a gyermekek átveszik rossz képzési technikáit.

A verseny tehát nagyon tanulságos volt, akár nézőként, akár résztvevőként, hiszen mindenki a szívéhez közel álló szöveggel készült (habár néhány esetben gondot okozott az egyéniségnek nem megfelelő szövegválasztás), így a szépprózai szövegek széles skálájával ismerkedhetett meg a nézőközönség, továbbá egymás beszédét figyelve saját ejtészabainkra is fény derülhetett.

A tanárjelöltek és a tanítójelöltek közül is az első helyezett képviseli főiskolánkat a 2007 tavaszán megrendezendő országos Kazinczy-versenyen

téén

Támogatóink:

MOBILITÁS
Del-alföldi
Regionális Ifjúsági
Szolgáltató Iroda

Az értékek nem változnak

TALÁN TÖBBEN IS ÉSZREVETTÉTEK FŐISKOLÁNK HONLAPJÁT BÖNGÉSZVE, HOGY AZ INTÉZMÉNY NEVE MEGVÁLTOZOTT, DE NEM AZ EGYETLEN VÁLTOZÁS. AZ IMMÁRON JUHÁSZ GYULA PEDAGÓGUSKÉPZŐ KAR NEVET VISELŐ INTÉZMÉNYT ÉRINTŐ VÁLTOZÁSOKRÓL KÉRDEZTÜK DR. TÓTH SZERGEJT, A KAR KOMMUNIKÁCIÓÉRT FELELŐS VEZETŐJÉT.

Az Egyetemi Szenátus új Szervezeti és Működési Szabályzatot (SzMSz) szavazott meg, és a Kari Tanács is a kart érintő változásoktól döntött. Kérem, tájékoztassa erről a Tü olvasóit.

Két különböző dologról van szó. A Szenátus egy új SzMSz-t alkotott, és ezzel a 2005-ös felsőoktatási törvényhez igazította az egyetem szervezeti és működési rendjét, a foglalkoztatási és hallgatói követelményrendszerét. Megváltozott a kar neve: Juhász Gyula Pedagógusképző Kar vagyunk, ezentúl a Főigazgató Hivatal helyett Dékáni Hivatal lesz. Továbbra is Kari Tanács irányítja és ellenőrzi a karhoz tartozó egységek munkáját, de elnöke a főigazgató helyett immáron a dékán, akinek munkáját dékánhelyettesek segítik.

Ami a kérdés másik felét illeti, azt tudom elmondani, hogy a kari tanács a kar előtt álló célokat és az azt szolgáló strukturális átalakulásról szavazott és ezt terjesztette a Gazdasági Tanács, majd ez kerül a Szenátus elé is.

Milyen feladatok adódnak ebből?

Sok formai, és még több tartalmi. Új bélyegzőket, feliratokat, levélpapírokat kell készíteni, javítani kell a weboldalain-

kat, plakátjainkon, meghívóinkon az új elnevezést kell használnunk, a kari PR-t jobban hozzá kell igazítanunk az egyetem egészéhez stb. Ezek rövid távon megvalósulhatnak. A tartalmi változások viszont hosszabb időt vesznek igénybe. A következő évben új intézetek, tanszékek és szakcsoportok jönnek létre, MA szakokat szeretnénk alapítani és indítani, mely változások azt szolgálják, hogy a kar továbbra is az egyetem színvonalas és erős egysége maradhasson.

Lát az utóbbira lehetőséget, mert hogy hallgatóként én úgy érzékelem, hogy meglehetősen pesszimistává, sőt hitehagyottá váltak a tanáraink, és ez a hallgatókra is kihat.

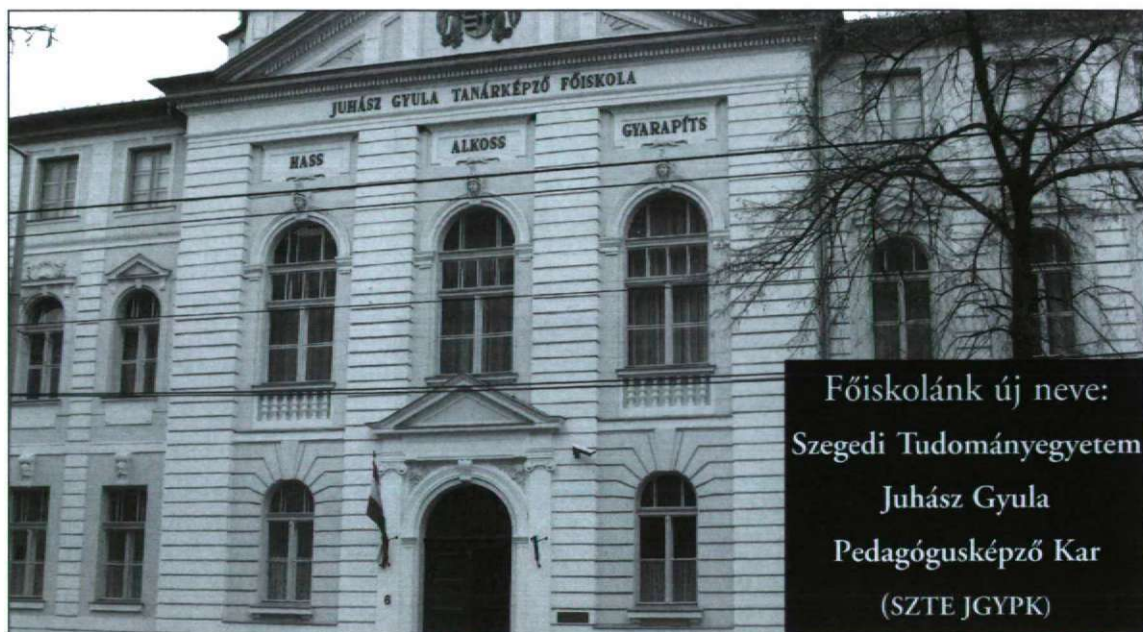
A válaszom egyértelműen: igen. Természetesen van, ami már eldőlt: a Bolognai folyamat és az ehhez kapcsolódó oktatáspolitikai döntések, illetve az a tény, hogy csak Szegeden jelentkezett az „egy meghirdethető szak – két lehetséges szakgazda” dilemma, ami már önmagában is megrendítette karunkat. Igaz, erre a dilemmára az egyetem és Szenátusa világos oktatási stratégia mentén válaszolhatott volna, tompíthatta volna a kar drasztikus veszteségeit, megerősíthette volna azt, amit a stratégia mentén a leg-

inkább érdemes, és az ország legjobbjává alakíthatta volna a tanárképzőt, de sajnos a Szenátus nem így döntött. Így a „rivális” karok az erőviszonyok semmibe vételével, a szolidaritás legcsekélyebb kényszere nélkül, erőből megszerezheték a teljes palettát, ami a törvényi változással az ölükbe hullott, sőt, a tanárképzés koordinátori szerepétől is megfosztottak bennünket.

És a jövő?

Röviden? Új alapképzési és mesterzakok indítása, a pedagógusképzéshez kapcsolódó szakok továbbfejlesztése, a felsőfokú szakképzések további erősítése és nem utolsósorban új kari tudományos műhelyek kiépítése. Az nem hit, hanem tények kérdése, hogy ez a kar még most is az ország egyik legszínvonalasabb intézménye. Az ország bármely más városában két kézzel kapnának utánunk. De mi itt vagyunk, és a kar eddigi története is azt bizonyítja, hogy mindig képesek voltunk a mindenkorai politikai és oktatási kurzusváltások és azok hatásainak tolerálására, kivédésére, közös értékeink megőrzésére. És erre most is képesek leszünk.

hoki

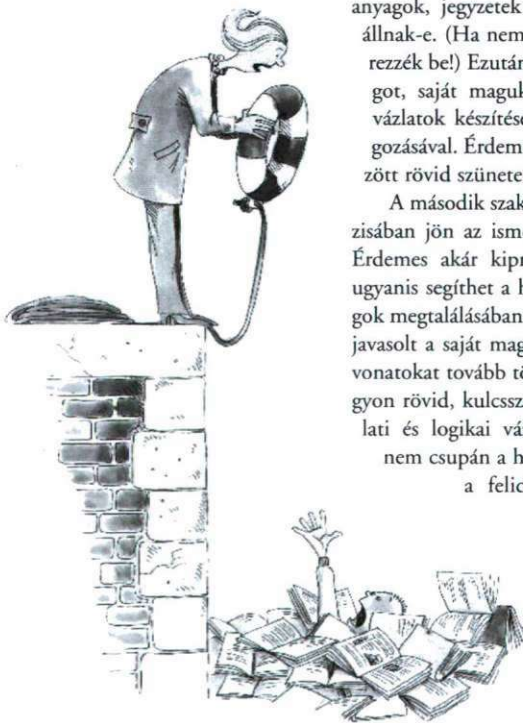
Főiskolánk új neve:
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula
Pedagógusképző Kar
(SZTE JGYPK)

A vizsgadrukk

KÖZELEDIK A VIZSGAIDŐSZAK, ÉS EZZEL EGYÜTT SOKAK SZÁMÁRA A SZORONGÁSOK, FESZÜLTSEGEK A STRESSZ, VAGY AHOGY ÁLTALÁBAN NEVEZZÜK, A VIZSGADRUKK IDŐSZAKA.

A vizsgadrukk tulajdonképpen nem más, mint a teljesítményért való szorongás. A stressz nem egyértelműen rossz dolog, hiszen létezik pozitív stressz is (pl. egy kellemes utazás, esküvő stb.). Az esetek döntő többségében azonban a vizsgákat inkább negatív stresszként éljük meg. Fontos azért azt is megjegyezni, hogy a kismértékű szorongás a vizsgahelyzetben a segítségünkre lehet, hiszen növelheti a teljesítményt, fokozhatja a gondolkodást és a kreativitást. Problémát inkább a nagyobb mértékű, illetve a tartós szorongás okoz, nemcsak azért, mert rontja a teljesítményt, beszűkíti a gondolkodást (leblokkolhatunk) és a kreativitást, hanem mert hosszú távon egészségügyi problémákat is okozhat (pl. fejfájás, gyomorfájás, magas vérnyomás, depresszió, alvászavarok stb.).

Az enyhe vizsgaszorongás jeleit mindenki megfigyelheti magán, ilyenkor izzad a tenyerünk, remeg a hangunk, kipirulunk, esetleg a fejünk fáj. Ezek a stresszhelyzetet kísérő szervezeti változásoknak köszönhetőek, vagyis a szimpatikus idegrendszer túlműködésének, melyet gyakran a paraszimpatikus rendszer kompenzációja követ. Utóbbi-

nak tudható be az intenzív emésztő-rendszeri működés, ami szintén gyakori tünet a vizsga reggelén.

A diákok 10-20%-a nagyobb, már problémákat is okozó szorongást él meg vizsgahelyzetben. Ez a nagy mértékű szorongás gyakran összefügg a neveléssel vagy a szülői mintával. A teljesítménycentrikus, gyakran szintén teljesítmény-szorogó szülők gyerekei gyakrabban küzdenek ilyen problémával.

Mivel a szorongásnak ilyen nagy jelentősége lehet a teljesítmény szempontjából, fontos lenne, hogy a vizsgadrukkot átélők úgy készüljenek a vizsgákra, hogy csökkentsék a szorongást is.

De hogyan lehet ezt megtenni?

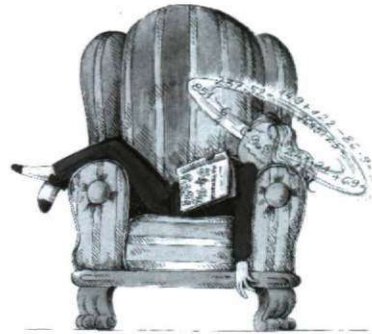
Egyrészt nagyon fontos az alapos felkészülés, melynek alapja a jó időgazdálkodás és a megfelelő tanulási technika.

Az időbeosztás során érdemes egy kis ráhagyással számolni, hiszen mindig adódhat valami váratlan esemény, ami miatt megszakítjuk a tanulást. Érdemes a tanulást három fázisra osztani. Az első fázisban, az előkészületi szinten tekintsek át a megtanulandó anyagot (tétel-sort, kötelező irodalmak mennyiségét), nézzék meg, a tanuláshoz szükséges anyagok, jegyzetek mind rendelkezésre állnak-e. (Ha nem, akkor mielőbb szerezzék be!) Ezután tömörítsék az anyagot, saját maguk által írt jegyzetek, vázlatok készítésével, a tételek kidolgozásával. Érdemes az egyes témák között rövid szünetet tartani!

A második szakaszban, a rögzítés fázisában jön az ismétlés, a rendszerezés. Érdemes akár kipróbálni a tudást, ez ugyanis segíthet a hibák és a hiányosságok megtalálásában. Ebben a szakaszban javasolt a saját maguk által készített kivonatokat tovább tömöríteni, vagyis nagyon rövid, kulcsszavakból álló, gondolati és logikai vázlatot készíteni. (Ez nem csupán a hatékony elsajátítás és a felidézés szempontjából

fontos, de biztonságérzetet is adhat, ezáltal csökkentve a vizsgaszorongást!)

Az utolsó fázisban ismétljenek, ehhez pedig

a második fázisban készített rövid gondolati, logikai vázlatot használják!

Aki ezt a tanulási módot kipróbálja, nem csak biztosabb tudásra tehet szert, hanem nyugodtabban, magabiztosabban állhat az oktatók előtt.

Természetesen nem csak a hatékony tanulás segíti a szorongás csökkentését. Fontos a testmozgás (vizsgaidőszakban is!), a kiegyensúlyozott táplálkozás (megfelelő energiaszint nélkül nincs hatékony tanulás), és a pihenés, kikapcsolódás is! A vizsgaidőszakban is szánjanak időt a pihenésre, hiszen a regenerálódás különösen fontos az agy számára. A vizsga előtti éjszaka áttanulása nem hatékony, mert másnap fáradt aggyal nehéz a legjobbat nyújtani a vizsgán.

Nem csak az alvás fontos, hanem a baráti, családi kapcsolatok is. Sokat segíthetnek a vizsgadrukk csökkentésében a vizsgaidőszakban a barátokkal, családtagokkal történő beszélgetések, közös programok.

Persze sokan gondolhatják, hogy erre nincs idő a sok vizsga, a rengeteg anyag mellett. Ám ne felejtsek, mindennek alapja a hatékonyan megtervezett időgazdálkodás és a jó tanulási technika, mely garantálja, hogy alapos tanulás mellett is marad idő a pihenésre, s ráadásul ez nem megy a teljesítmény rovására, inkább javítja azt a vizsgadrukk csökkentése révén!

És még egy jó tanács: próbáljanak bízni önmagukban, képességeikben és tudásukban!

Stresszmentes vizsgaidőszakot és hatékony tanulást kívánok mindenkinek!

Döbör Ágota

A rajzok Szűcs Édua munkái.

A Mi Európánk

NÉMETORSZÁG

■ Németországról

A mai Németország területe az ókorban Germania provincia néven a Római Birodalom része volt, majd a birodalom szétesése (Kr. u. 5. sz.) és a germán törzsek, fejedelemségek megerősödése után a Frank Birodalom központi területévé vált. 962-ban I. (Nagy) Ottó nyomán létrejött a Német-Római Császárság, melynek uralkodói a Római Birodalom régi fényét próbálták visszaállítani, azonban igazán nagy hatalomra – úgy, mint idővel francia uralkodó társaik – nem tudtak szert tenni a honi fejedelmek felett, így azok meglehetősen nagy autonómiával rendelkeztek saját területükön, s ez a császárság egységének hiányát eredményezte. 1806-ban, a napóleoni háborúk során megszűnt ez az államalakulat, és különböző formációk jöttek létre, de a politika berendezkedést tekintve maradt a szétagoltság (államok laza szövetsége), mígnem a legerősebb német állam, Poroszország vezérletével – elsősorban Bismarck kancellárnak köszönhetően – 1871-ben létrejött a Német Császárság s ezzel együtt a német egység is. 1914-ben Európa és a gyarmati területek területi átrendezéseért szálltak harcba, melynek következtében Németország nagy veszteségeket szenvedett. A még nagyobb veszteségekkel járó második világháború után a világ kétpólusúvá válása Németországot is keményen sújtotta: kettészakadt az ország és a főváros, Berlin is. A nyugati világ által támogatott NSZK hamar gyors fejlődésnek

indult, a szovjet érdekszférához tartozó keleti blokk, az NDK, mely csak nevében volt demokratikus, viszont hosszú éveken át teljesen el volt választva a nyugati résztől, mígnem 1990. október 3-án ismét eggyé vált a két országrész, s megkezdődött a gazdaságilag jócskán elmaradt keleti területek felzárkóztatása.

Németország ma a világ és az Európai Unió egyik vezető hatalma, Magyarország fontos gazdasági partnere, több mint 80 millió ember hazája. Nem utolsósorban pedig egy gyönyörű ország, szebbnél szebb városokkal, sokszínű kultúrával, csodálatos tájakkal.

■ Bajorországi élmények

„A németek precízek, pontosak; tiszták, rendezettek és imádják a sört.” Hogy ez valójában nem csak egy szokványos sztereotípiára, arra bizonyosságul személyes példa is szolgál: köztudott, hogy a tőlünk nyugatabbra levő országokban, így természetesen itt is nagy figyelmet fordítanak a környezetükre, és emiatt pl. a hulladékot sem csak össze-vissza hajigálják, ahogy és ahol épp kedvük szottyan. Sőt, nemcsak hogy nem szemetelnek, hanem az elhasznált anyagokat is külön-külön, szelektíven gyűjtik. Egy kis boltban történő vásárlás során ugyanis a dobozos sör mellé kis bélyegeket adtak „für die Dosen” megjegyzéssel, vagyis hogy a dobozt ne dobjam csak úgy ki, ha elfogyott a tartalma, hanem a bélyeget felhasználva váltsam vissza. És persze mi-lyen igazuk is van ebben, hiszen ezzel a

lépéssel jól tesznek a környezetüknek, a gazdaságuknak és úgy általában valamennyi ember közérzetének, akiknek az országot járva nem szemétheyyek között kell járniuk, kelniük. Az persze világos, hogy a szállásadóim lakása (mit lakása, kisebb farmja!) jómódú, ápolat és nem hivalkodó (!) volt, de hogy ugyanezt a tisztaságot lehessen a buszon vagy a vonaton is találni, azt talán azért nem gondoltam volna. De vajon hogyan képesek ott erre és nálunk miért nincs ez így? Erre a következő eset ad választ: egy menetrend szerinti buszon kisiskolás gyerekek hülyéskedtek egymással és közben papírfecniket is dobáltak szerteszét. Amikor viszont leszállni szerettek volna, a buszvezető addig nem nyitotta ki az ajtót, amíg össze nem szedték az általuk otthagyt szemetet. Nem nagy dolog, de mégis ilyen apróságok (is) keltenek ahhoz, hogy rendben tartsuk közvetlen és tágabb környezetünket. Ilyen egyszerű (lenne)...

■ Az egyetemi városok

Az Erasmus (a felsőoktatási intézmények hallgatói és oktatói mobilitását segítő szervezet) a JuGyü hallgatói számára hat német város felsőoktatási intézményében kínál ösztöndíjas tanulási lehetőséget.

• BIELEFELD (www.uni-bielefeld.de)

(Universität Bielefeld – az Alkalmazott Egészségtudományi Tanszék hallgatói számára)

Bielefeld a Ruhr-vidéktől keletre elhelyezkedő, 330 ezer lakosú város, Kelet-Vesztfália közlekedési központja. Sokak számára elsősorban a foci világból lehet ismerős a városnév, de a labdarúgás mellett számos más érdekességgel is bír e település.

A Kölnntől az Elbáig vezető kereskedelmi és hadiút mentén kereskedők alapították a 10. században. Óriási hagyományokkal bír, hiszen már 1214 óta városi ranggal büszkélkedhet. Híres egykori textiliparáról – elsősorban a leniparáról –, de talán kevesen tudják, hogy itt alapították a 19. század végén az Oetker süteiporgyárat. A város természeti környezete is igazán vonzó: erdők, parkok teszik kellemessé ezen egyetemi központot.

• **FRANKFURT AM MAIN**
(www.uni-frankfurt.de)

(*J. W. Goethe Universität, – a Német Nyelv és Irodalom Tanszék hallgatói számára*)

Hessen tartomány legnagyobb városa, és egyben Németország 5. legnagyobb városa. A több mint 660 ezer lakosú egykori német császári koronázóváros ma fontos pénzügyi, kereskedelmi és kulturális központ. Itt található Európa második legforgalmasabb polgári repülőtere, az Európai Központi Bank, valamint Európa egyik legnagyobb tőzsdéje, a Frankfurti Értékpapírtőzsde. Az Európai Unió egyik leggazdagabb városa.

A teljesség igénye nélkül fontos megemlíteni, hogy e városban született az egyik leghíresebb német költő, Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) vagy pl. az édességiparban közismert Henri Nestlé (1814-1890) svájci származású gyógyszerész, vállalkozó, a Nestlé cég alapítója. Giordano Bruno (1548-1600) olasz filozófus és költő vagy éppen Arthur Schopenhauer (1788-1860) filozófus is itt látta meg a napvilágot.

• **HEIDELBERG** (www.uni-heidelberg.de)
(*Karl-Ruprecht-Universität Heidelberg – a Számítástechnika Tanszék hallgatói számára*)

Heidelbergnek főképpen egyeteme kölcsönöz jelentőséget: 1386-ban alapították a párizsi egyetem mintájára. 1622-ban az egyetem megszűnt működni, majd hosszabb-rövidek szünetek után a 19. sz. elején a badeni nagyherceg, Károly Frigyes jelentős adományokkal új életre keltette. A 19. század végén már öt fakultása volt (teológiai, jogi, or-

vosi, filozófiai és természettudományi); docenseinek száma 117, a hallgatóké pedig 1294 volt ekkor.

A város látnivaló közül kiemelkedik a gótikus-reneszánsz vár, mely csodálatos látványt nyújt.

• **LÜNEBURG** (www.uni-lueneburg.de)
(*Fachhochschule Nordostniedersachsen – az Alkalmazott Egészségtudományi Tanszék hallgatói számára*)

Észak-német kisvároska (legalábbis német szinten kicsi, hiszen „mindössze” 72 ezer lakosa van) a Lüneburg az Ilmenau partján, fontos közlekedési utak kereszteződésében fekszik. Különböző sókat tartalmazó forrásvizeinek köszönhetően régóta ismert gyógyhely. Több főiskolával, akadémiával, színházzal és múzeummal rendelkezik, tehát igazi kulturális központ.

• **MAINZ** (www.uni-mainz.de)
(*Johannes-Gutenberg-Universität Mainz – a Könyvtártudományi Tanszék hallgatói számára*)

A Rajna-menti város a Majna torkolatával szemben tartományi székhely közel 200 ezer lakossal. Története az ókorba nyúlik vissza, hiszen már a római időkben lakott település volt Mogontiacum néven.

Érszke a hét német választófejedlem egyike volt. A világhírű mainzi dóm a román építészeti stílus egyik kiemelkedő remeke. Itt született 1397-ben Gutenberg János, a könyvnyomtatás feltalálója, akiről egy múzeumot (melyben az 1455-ben készült mesterművét, a latin nyelvű Bibliát őrzik) és egy korhű műhelyt is elneveztek, szülőháza azonban a

második világháborúban a város épületeinek 80%-ával együtt (!) elpusztult. Az egyetemet 1477-ben a mainzi választófejedelem alapította, de 1793-tól egészen 1946-ig szünetelt a működése. Fejlődésének nagy lökést adott, hogy Rajna-Pfalz szövetségi tartomány fővárosa lett. Életvidám városka, melynek kulturális intézményei és rendezvényei sok látogatót vonzanak.

• **POTSDAM** (www.uni-potsdam.de)
(*Universität-Potsdam – a Német Nyelv és Irodalom Tanszék és a Matematika Tanszék hallgatói számára*)

Brandenburg szövetségi tartomány kb. Szeged méretű (150 ezer lakos) fővárosa, nem messze a fővárostól, Berlintől.

Németország egyik legnagyobb teljesítmőképességű kutatási központja. A kultúrák kölcsönös gazdagításának alapját több kutatási területet átfogó és nemzetközi hálózatok alkotják. A Potsdami Egyetem egy széles kiterjedt, de mindenképp minőségileg nagyon értékes nemzetközi hálózattal rendelkezik. A 26 egyetemen ápolta kapcsolatai révén – amelyek New York-tól Southamptonon át Kairóig majdnem az egész földgolyót behálózzák – az intézmény támogatja a kulturális és szellemi eszmecsere-t a tudományos utánpótlás körében, és értékes kutatómunkát végez. Az egyetemi együttműködés hagyományos súlypontja Kelet-Európában van. Nagyszerűen bizonyítja ezt a Lengyelországgal, Oroszországgal, Fehéroroszországgal, Csehországgal és Bulgáriával fenntartott számos kapcsolata. A Potsdami Egyetem különösen büszke a Szegedi Egyetemen való együttműködésre.

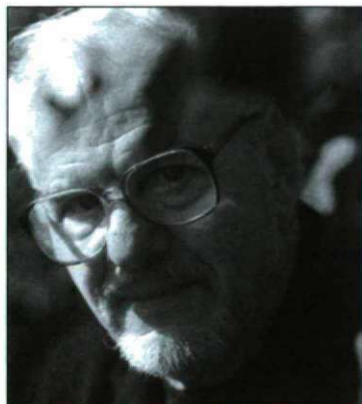

WWW.JGYTF.-U-SZEGED.HU

Kovács Andor

Karácsony – szeretet – Szeretetkönyv

Müller Péter a *Jóskönyv* után megint olyan könyvvel állt elő, ami zsigerekig hatol, megmozdítja a tudatunkat a tudatalattink felé, és könnyebben érthetővé, sőt, élehetővé varázsolja a bennünket körülvevő világot, kapcsolatrendszerünket.

A *Szeretetkönyv* ilyenkor, decemberben különösen aktuális. Amikor elkezd arról szólni a szeretet ünnepe, hogy ki mekkora értékben, és milyen ajándékot VESZ a szeretteinek, valami hatalmas,

globális problémával állunk szemben, amit a többség érzékel, de senki nem tesz ellene semmit. Hahó, tenger! – mondaná a nagyim, hogy álljunk meg egy pillanatra és nézzünk körül. Ez a könyv segít újra-, és ártértékelné a kapcsolatokat az életünkben, és ha elmélyedünk magunkban, hatalmas erőket szabadít fel, konfliktusokat oldat meg vagy éppen arra ösztönöz, hogy hátrahagyj azokat.

Amiből elindul a történet, minden emberre vonatkozik, egy és általános, kevés csak a kivétel. A magzat az anyaméhben hatalmas szeretetben és biztonságban él, ami a születéssel egyszerűen átalakul, számára mintha megszűnne. Ezért minden ember a születése pillanatától ezt a méhbeli állapotot keresi, kétségbeesetten próbálja felkutatni a szeretet-forrásait, akikben megmerítkézhet, és akiknek ő is szeretetet adhat. Egyszer személyesen hallottam az író: egy egyszerű történetet mesélt el, hogy érzékeltesse, milyen az igazi szeretet. A feleségével nagyon szeretik egymást. Ez abban nyilvánul meg,

hogy egymás szeretet-adó-vevői be vannak kapcsolva és működnek. Teljesen biztos, hogy ha egy idegen város két végpontján kirakják őket, nem telik bele pár óra, és biztosan egymásra találnak, akkor, amikor már a kétségbeesés szélén vannak, és nem tudatosan keresik egymást.

Egy másik példa a saját életemből: a barátnőmet látogattam meg, akivel ad hoc jelleggel, miután a kedvenc tejszínhabos kávémról beszélünk, elhatároztuk, hogy csinálunk tejszínhabot. Ahogy becsavartuk a patront a habszifonba, megcsörrent a telefon: a férje hívta, hogy nem tudja, mit csinálunk, de eszébe jutott, hogy kéne cukrot rakni a tejszínbe, ha habot akarunk csinálni. Hiába a tudomány, sosem fogjuk tudni megmagyarázni a szeretetet, az adás-kapást, a szent kapcsolatokat.

Katartikus élmény a könyv, és miután az utolsó mondatokat is elolvastad, teljesen más szemmel látod a világot. Élsebben. Jobban. Szeretettel telin.

véhanga

Karácsonyi szösszenet

Egy monumentális bevásárlóközpont szlogenje reklámozza magát egy sokak által észrevehető helyen: „Nálunk az árak a földön járnak. Megéri betérni”.

Nos, lehet, hogy az árak valóban a földön járnak, az értük kapható termékek viszont földöntúliak. Talán még E. T. is „megirigyelné” őket.

Ilyenkor karácsony tájéka a hipermarketek polcai roskadoznak az ünnepi giccsektől. A táncoló, fenékriszáló Mikulástól kezdve a villogó fejedőn át a karácsonyi dallamot játszó, torztestű rászarvasig minden kapható. Határt csak a csillagos ég szabhat.

A reklámszlogenek „agymosásai” hatására a sok ünnepi csecsebecsére kiéhezett vásárlók úgy megrohamozzák a

bevásárlóközpontokat, mint a görögök Trója várát. Elhomályosult tekintettel válogatnak a tengernyi vacak között. Valakinek már megtelt a kosara és akad olyan is, aki egy óráig azon dilemmázik, hogy a fenyőalakú, zenélő égősort vagy a tvisztelő télapót válassza. Végül

úgy dönt, mindkettőt megveszi, s hetykén behajítja kosarába a halomnyi giccs tetejére. A pénztárhoz érve viszont gondterhelt sóhaj hagyja el ajkát, mikor megpillantja a fizetendő összeget. A kasszától viszont már elégedett vigyorral távozik, hisz most már neki is van épp olyan riszáló Télapója, mint a szomszédnak.

Vajon akad-e akár egy olyan is az elvakult vevők között, aki meg tudná indokolni, hogy mi célt szolgálnak ezek az értéktelen giccsek?

S végül felmerül a nagy kérdés: háva tűnt a karácsony igazi értéke??

Nos, bizonyára elkeveredett a sok, áron aluli vacak között...

xy

Újra Karácsony Szegeden

Ismét karácsony, végre megint bálaszínház, amit én széna-szalma színháznak hívtam. Aki még nem karácsonyozott Szegeden, annak kötelező elmenni idén a szegedi karácsonyi ünnepi hetek legalább egy Dóm téri rendezvényére. Két éve álltak utoljára a kis piros tetejű, zöld vászonsátrak, akkor tartottak kézműves vásárt, égtek az adventi tüzek. Illatok, kalács, kemencés lángos, forralt bor, és Globe színház a Dóm téren. Hála a szervezőknek, idén ismét feltölthetünk az élménnyel, sőt a Dugonics téren – akár ráérünk, akár rohanunk –, mindenképpen érdemes lesz egy pillanatra megállni, és belekóstolni a karácsonyi ízekbe. Nekem a kedvencem a már évek óta sláger, forralt bor mellett kapható forró angyal, amit mindig fagyos angyalként emlegettem, és akinek ajánlottam, mindig furán nézett rám. A lényeg, hogy ez a vizsgák előtt is iható, istenien finom forralt boros és vaníliás fűszerkeverékkel felfőzött almát, amit persze a vizsga után kötelező forralt bor követhet.

A Széchenyi téren még 24-én délután 2-kor is megvehetik az ajándékot a mindent utolsó pillanatra hagyó népek az ottani karácsonyi „kipakoldásban”, és bele lehet kóstolni a hagyományos-tejfölös tepsis sült krumplibá, ami nagy-nagy kedvencem.

A programok itt is és a Dóm téren is helyet kaptak, és érdemes lesz még a Dóm téri adventi óriás koszorúhoz is kilátogatni az adventi vásárnapokon, amikor meggyűjtják a gyertyákat a 9 méter átmérőjű koszorún.

Tehát ünnepre fel, mindenki nyitott szemmel járja a várost! A programokkal kapcsolatban keressétek a szórólapokat, vagy látogassatok el a www.varoskep.szeged.hu-ra.

véhangáigi

Genyózzunk

Ki ne emlékezne az iskolai gesztenyegyűjtésekre vagy a családi kupaktanácsokra egy tálcá gőzölgő szelídgesztenye mellett? Hidegek, ködök a délutánok, hosszúra nyúltak az esték, jól esik egy kis melegség és egy kis ropogtatnivaló egy kellemes beszélgetés közben. Ilyenkor tesz jó szogálatot a sparhelt – de ha az nincs, a tűzhely melege – és a téli vitaminbomba, mely rendkívül egészséges és nem utolsó sorban nagyon finom. Tápláló és alig 1 százalékos zsírtartalmú. Magas kálium-, foszfor-, kén- és magnéziumtartalma miatt erősíti az immunrendszerünket és megvédi az influenzától is. Testi és szellemi kimerültség esetén nagyon hatásos, ezért a téli vizsgaidőszakban jó csemege.

Elkészítése rengeteg formában történhet, készíthetünk levest, tölteléket, szószot és desszerteket sokaságát.

A legegyszerűbb a jól bevált sült gesztenye: a gyümölcsöt megmossuk, domború felület éles késsel kereszt alakban bevágjuk, néhány órára hideg vízbe áztatjuk, majd vágott felület felé tepsibe tesszük. Sütőben, esetleg serpenyőben addig sütjük, míg a vágások szétnyílnak és a gesztenyék teteje is szépen megpirul.

Az édességet kedvelők sem fognak csalódni, hiszen ki ne szeretné a gesztenyepürét nagy adag tejszínhabbal?! Az átpaszírozott gesztenyét (1 kg) vagy a kész masszát (1/2 kg) 1 kávéskanál rummal, ízlés szerint porcukorral és pár szelet olvasztott csokival össze kell dolgozni, majd krumplinyomón átpasszírozni. A habot csak tálaláskor tegyük rá, nehogy összeessen!

■ Gesztenyetörténelem

Castanea nemzetség 13 faja a Föld északi mérsékelt övében él. Az európai gesztenye Nyugat- és Dél Európában, valamint a Kaukázusban őshonos. A magyarországi fajta megjelenése Szentiványi Péter nevéhez fűződik, aki az 1950-es években kezdte meg nemesítő munkáját.

Madeirán minden év november 1-jén fesztivált is tartanak: az ételek és italok alapja a gesztenye (desszertek, sajtok, pálinka stb.).

Sziltó

Szabad megjegyznem, hogy egyre bunkóbb a magyar? Szabad elmondanom, hogy annyira utáljuk egymást, hogy egy nyamvadt szót is sajnálunk a másiktól? Szabad olyat csinálni, hogy szó nélkül a másik nyakába ültünk a vonaton? Szabad rápakolni vadidegenekre a cuccainkat? Szabad a sok évtizedes minimális udvariassági

Szabad?

gesztust is elhagyni? Szabad másokat halálra rémíteni azzal, hogy a vonaton váratlanul mellérepül egy táská és te máris ott trónolsz vele szemben? Neked mindent szabad?

NEM! Akkor legközelebb leszel szíves megkérdezni a vonaton (is), hogy szabad-e a hely?!

Niki

'56 Szegeden, az egyetemen

ÚJSZÁSI ILONA: A SZABADSÁG PILLANGÓJA

MIÉRT ÉPPEEN SZEGEDEN SZÜLETETT MEG A SZABADSÁG PILLANGÓJA? MIÉRT SZEGEDEN FOGALMAZÓDTAK MEG ELŐSZÖR AZ 1956-OS KÖVETELÉSEK? TÖBBEK KÖZÖTT EZEKRE A KÉRDÉSEKRE IS KERESI A VÁLASZT ÚJSZÁSI ILONA ÚJSÁGÍRÓ, AKI AZ 1956-OS FORRADALOMRÓL ÉS SZABADSÁGHARCRA SZÓLÓ ÍRÁSAIT AZ ÖTVENEDIK ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL KÖTETBE RENDEZTE. A SZEGEDI EGYETEM EGYKORI ÚJSÁGÍRÓJÁVAL, A DÉLMAGYARORSZÁG MAI FŐMUNKATÁRSÁVAL-SZERKESZTŐJÉVEL HÍVATÁSÁNAK SZÉPSÉGEIRŐL IS BESZÉLGETTÜNK.

Hogyan indult el az újságírói pályán?

Amikor végeztem a József Attila Tudományegyetemen, magyar-történelem szakosként tanfoltam egy évet, majd a megyei lap csongrádi tudósítója lettem. Ez jó iskolának bizonyult, mert minden témáról lehetett és kellett is írni, a mezőgazdasági határbejárástól kezdve, a szülőthon bezárásán át, az előadóestről szóló kritikáig, minden műfajt kipróbálhattam az ember. Azt követően a Szegedi Egyetemhez kerültem. Örültem, hogy más minőségben ugyan, de az egyetemmel és a tanáraimmal újra kapcsolatba kerülhettem.

Milyen jellegű írásai jelentek meg a Szegedi Egyetem című újságban?

A '80-as évek a Szegedi Egyetem, de a magyar sajtó egészének is szép korszaka volt. Az akkori „enyhülés” elvezetett a rendszerváltozáshoz, s ezt újságíróként nyomon követni izgalmas kihívásnak tartom. A Szegedi Egyetem 1989-ben néhány hónapra városi hetilappá vált, olyan tabu témákat dolgozott fel, melyeket a korábban nem lehetett. Így például írtunk a népi urbánus vitáról, az antiszemitizmusról, az egypártrendszer átalakulási folyamatáról s 1956-ról. De az akkori egyetemi diákság mozgalmairól is, amelynek következményeit a mai hallgatók előnyként élvezik.

Milyen a kapcsolata 1956-tal? Honnan és mikor szerzett először tudomást az akkori eseményekről?

Nem éltem 1956-ban, tehát a családomtól érdeklődtem legelőször arról a néhány napról, amit akkora titkolózás vett körül, hogy már ez kíváncsivá tett. De a kérdéseimre nem kaptam választ, mert a szüleim nem voltak részesei a forradalmi eseményeknek. Ezért volt számomra újdonság és szinte sokkoló, amikor az egyetemen a '80-as évek elején néhány tanárségéd egy-egy szemináriumán beszélt az '50-es évekről, a sztálini áldoz-

tokról, a Gulagról, az itthoni kitelepítésekről s persze az „'56-os eseményekről”.

Mi indította el, hogy ezzel a témával kezdjen el foglalkozni?

Az akkori előadások arra készítettek, hogy a szakirodalom gyűjtésébe kezdjek. Találtam könyveket, de e „szakirodalom” sematizálta, ellenforradalomnak minősítette a történeteket. Ez ösztönzött a szemtanúk fölkeresésére. Mikor 1988-ban Pozsgay Imre, először a pártvezetők közül, azt mondta: 1956 „népfelkelésnek” nevezhető, elindult a lavina. A Szegedi Egyetem című lapban Gróf Róza főszerkesztő biztatására írni kezdtem a *Rehabilitált tudósok* című sorozatot. Ennek hátterében az állt, hogy az egyetemi szellemi központ gyorsan reagált: az egyetemi tanács 1989 decemberében rehabilitálta azokat az oktatóit, diákjait, akik hátrányt szenvedtek politikai okok miatt. Így aztán a Szegedi Egyetem hasábjain elsőként beszéltek 1956-ról 1956 főszereplői: például Kiss Tamás egykori joghallgató, a MEFESZ egyik alapítója; Baróti Dezső rektor; Perbíró József jogi kari dékánhelyettes, aki a szegedi Néptanács elnöke lett... De később, miután a Délmagyarország szerkesztőségébe kerültem, folytattam ezt a munkát, mert 1956-ról írni tényfeltárást és ismeretterjesztést is jelentett és jelent még ma is.

Kívánja-e folytatni ezt az interjú-sorozatot a későbbiekben?

Elkészült a *Szabadság pillangója* című kötet: csokorba kötöttem eddig megjelent 1956-os írásaimat, s a régi interjúkat újjakkal egészítettem ki, illetve közreadtam azokat a dokumentumokat is, melyeket megmutattak beszélgetőpartnerim. Így született egy olvasókönyv, mely többféle megközelítésből mutatja meg 1956-ot, többféle szempontot villant föl. De amint a nyomdába került a kézirat, a munka folytatódott. Mert az akkori eseményekben résztvevőket arra biztatom,

hogy vagy interjú formában vagy visszaemlékezésként, de rögzítsék élményeiket. Változatlanul keresem a választ a kérdésre: miért Szegeden kezdődött a forradalom, miért itt fogalmazódtak meg elsőként 1956 követelése, ki milyen indítéktól vezérelve vett részt az eseményekben. Fontos, hogy azok is megszólaljanak, akik akkor nem résztvevői, hanem szemlélői voltak a történéseknek, illetve meggyőződésük a forradalmárokkal szembeni oldalra állította őket. E föltáró beszélgetések segíthetnek bennünket abban, hogy kiegészüljön 1956 máig töredezett mozaikképe, illetve létrejöjjön végre a közmegegyezés az akkor történtek okairól, jelentőségéről és hatásáról.

Őn hogyan élte meg az 50. évfordulót?

Többet vártam 1956 ötvenedik évfordulójától. Feltételeztem: eljött az ideje annak, hogy az évfordulóhoz kötődően tisztázzunk eddig elhallgatott kérdéseket. Azt vártam az 50. évfordulótól, hogy olyan tények is közismertté váljanak, amelyekről bár Szegeden beszélünk, mégsem lettek országosan közismertté. Például, hogy a szegedi egyetemisták körében született meg 1956 első független szerve-

zete, a MEFESZ, itt fogalmazták meg először a követeléseket. Ám Sólyom László köztársasági elnök Szegedre látogatása

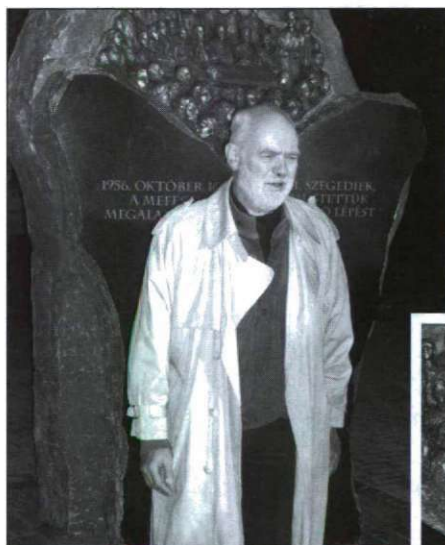
és az, hogy október 16-án a MEFESZ alakításának félévszázados évfordulóján itt mondta el első jubileumi beszédét, so-

kar segített abban, hogy az egész ország szembesüljön az október 23-ai országos események előzményeivel. Az idei októberi-novemberi napok azonban nyilvánvalóvá tették: még nem telt el annyi idő, hogy objektíven megítélhessük az akkor történeteket. Tapasztaltam ötvenhatosok között is, hogy megosztottak. S bár 1956 többféle gyökerű, akkor képesek voltak különböző indítékból elinduló emberek azonos célért küzdeni. Reméltem, az 50. évfordulón képesek leszünk különbözőképpen, de mégis együtt emlékezni a hősökre és ünnepelni a magyarság világra szóló bátorságát, de e katarzisz elmaradt. Ezért szomorú és csalódott vagyok, de azal biztatom magam és a gyerekeimet, hogy elérkezik még az az idő, mikor 1848 emelkedettségéhez hasonló méltósággal ünnepeljük az 1956-os forradalmat és szabadságharcot.

Pauleczki Andrea

Emlék a dicső múltnak

SZOBORAVATÁS AZ EGYETEMEN

November 22-én felavatták Tóth Béla szobrászmester alkotását, amellyel az egyetem jelenlegi szereplői emlékeztek meg azokra a hősökre, akik fontos szerepet vállaltak 1956-ban a forradalom kirobbanásakor. A gránitból és bronzból készült mű átadása előtt Kiss Tamás, a MEFESZ egyik alapító tagja emlékezett meg a bölcsészkar Auditorium Mamimumában megtartott nagygyűlésekről, azokról az egykori hallgatótársokról és oktatókról, akik ki mertek álltak érdekeikért és addig egyedülálló módon szembeszálltak a hatalommal.

A jelent képviselve Telegdy Gergely EHÖK-elnök is tiszteletét tette az emlékműnél és ő is megemlékezett elődeinkre, felhívva a jelenlévő diákok figyelmét arra, hogy miért is fontos emlékeznünk.

A Szegedi Tudományegyetem Tanulmányi és Információs Központja és a BTK épülete között elhelyezkedő parkban felállított emlékművet remélhetőleg sokan megtekintik majd, és emlékeznek azokra, akikre igazán büszkék lehetünk, mi szegedi hallgatók.

Szupi

WWW.JGYTF.U-SZEGED.HU

A véradók napja

NOVEMBER 27.

A MAGYAR VÖRÖSKERESZT 1987-BEN JAVASOLTA, HOGY 1988-TÓL NOVEMBER 27-E LEGYEN A VÉRADÓK NAPJA, EMLÉKEZVE ARRRA, HOGY ELŐSZÖR 1954. NOVEMBER 27-ÉN ADOMÁNYOZTAK KITÜNTETÉSEKET A SOKSZOROS VÉRADÓKNAK. EBBŐL AZ ALKALOMBÓL A 125 ÉVES MAGYAR VÖRÖSKERESZT AZ IDÉN IS ÜNNEPÉLYES KERETEK KÖZÖTT EMLÉKEZETT MEG SOKSZOROS ÖNKÉNTES VÉRADÓIRÓL ÉS A VÉRADÁSOK SZERVEZŐIRŐL. NOVEMBER VÉGÉN SZERTE AZ ORSZÁGBAN TÖBB MINT 800 VÉRADÓÜNNEPSÉGEN KÖZEL 50 EZER ÖNKÉNTES VÉRADÓ SEGÍTSÉGNYÚJTÁSÉRT MONDTAK KÖSZÖNETET.

Ha pedig már egy nagy napról esett szó, meg kell említeni június 14-ét is, amely – a WHO (Egészségügyi Világszervezet) javaslatára – 2004 óta a véradás világnapja.

Hazánkban a szervezett véradás több mint ötven éves múltra tekint vissza. A Magyar Vöröskereszt 1939 óta vesz részt a tértífusmentes véradás szervezésében. A biztonságos hazai vérellátáshoz évente 500 ezer egység vérré van szükség. Az elmúlt évben (2005) több mint 11 ezer véradó eseményen 453 980 véradó jelent meg. Szeged – jórészt az egyetemistáknak köszönhetően – élen jár a véradásban, mivel a városban átlagosan nyolc véradó jut száz emberre. Idén májusban pedig a SZTE hallgatói lettek az elsők az országos felsőoktatási véradó versenyen, mely tavaly szeptemberben indult.

■ Ki adhat vért és milyen gyakran?

Magyarországon véradó lehet bárki, aki egészséges, betöltötte a 18. életévét, de még nincs 65 éves és testsúlya meghaladja az 50 kg-ot. Nők esetében évente három alkalommal (azaz négyhavonta), férfiaknak pedig évente négy alkalommal lehet „donorkodni”, ami tehát három hónap várakozási időt jelent két véradás között (de újabban mindössze 56 napot írnak elő). Lehetőség van vérelemzre, illetve plazma adására is, hetente akár kétszer is. Az se tántorodjon el, aki esetleg rosszul lesz vagy lett az első alkalomkor, hiszen az első véradónál ez előfordulhat (ahogy pl. annak idején velem is), míg másodjára már valószínűleg nem követi semmilyen kellemetlen érzés a véradást.

■ Hol lehet vért adni?

A legtöbb nagyváros vérkonzerváló állomásán folyamatosan lehet vért adni, de nagyon gyakran lehet találkozni kihelezett véradó állomásokkal is, munkahelyeken, ifjúsági rendezvényeken, de előfordul például az is, hogy a Vöröskre-

Ne keress kifogást, ADJ VÉRT!

Túl öreg vagyok.
Ha 18-60 év között vagy és jó az egészséged, adhatsz vért.

Utálom a tűt!
Nem fogod érezni.

Soha sem kért senki, hogy adjak.
Vedd úgy, hogy meghívtunk.

Túl kicsi vagyok.
Nem vagy az, ha testsúlyod 50 kg vagy annál több.

Biztosan nem kell az én vérem, egyszerű "O" vércsoportom van.
Nekünk minden vércsoportból szükségünk van véradókra.

De nagyon legyengülök.
Rövid pihenő és étkezés után máris képes vagy feladataid normális ellátására.

De nemrég beteg voltam.
Várd meg, míg újra jól leszel, ha kétségeid vannak, fordulj orvoshoz.

Biztonságos a véradás?
Minden eszköz STERIL, a vérvételhez egyszerhasználatos tűt és fecskendőt használunk.

De vérszegény vagyok.
Minden véradás előtt ellenőrzik a vérszegénységet.

Nagyon elfoglalt vagyok.
Háromhavonta csak 1 órát vesz igénybe. Ismerd meg vércsoportodat! Ha véradó leszel, ezt rögtön megtudod.

0, A, B, AB

reszt és egy kereskedelmi rádió szervez közösen véradást. Decembertől pedig ismét újtára indul a vérvételi kamion. Szegeden a Pécsi utca 4/b szám alatt, illetve az előre meghirdetett véradó akciókon várják a donorokat. (www.veradas.hu)

■ A véradás előnyei

1. Az egészségügyben évente mintegy 500 ezer egység (1 egység = egy véradaskor levett vér mennyisége, 4,5 dl) vért használnak fel az önkéntes véradóknak köszönhetően. Mostanában egyre gyakrabban lehet hallani az „Adj vért és

ments meg három életet!” biztató felhívást, de azt kevesen tudják, hogy miért pont három ember életét mentheti meg az, aki önként vállalja a donorságot. Az ok a következő: a levett vért három részre bontják, így abból vörösvérsejt-koncentrátum, plazmakészítmények és vérelemzre-koncentrátum készül, s ezeket külön-külön használják fel a kórházi igények alapján. Ebből kifolyólag mondhatjuk, hogy egy egység teljes vér három beteg életén segíthet. Azt gondolom, pusztán ez a tény már elegendő ahhoz, hogy elszanjuk magunkat a véradásra.

2. Emellett azonban a véradónak közvetlen előnyei is származhatnak a jó-tékonykodásból, hiszen a véradás egyben szűrővizsgálat is. A procedúra után ugyanis a mintacsövekbe levett vért minden alkalommal kivizsgálják függetlenül attól, hogy a véradó hányszor adott vért.

3. Bár a véradás után ugyan kicsit gyengébbnek, fáradtabbnak érezhetjük magunkat (nem feltétlenül!), sőt előfordulhat az is, hogy valaki pl. első véradás közben vagy utána rosszul lesz, a leadott vér helyére szervezetünk újat "készít", ezáltal frissítve a bennünk folydogáló kb. 5 liternyi vérállományt. Elmondhatjuk tehát, hogy a véradás jó hatással van a szervezetünkre is.

4. A jótékonykodás után valamilyen formában jutalomban részesülünk (pl. étkezési utalvány), melynek célja egyrészt a köszönetnyilvánítás a Vöröskereszt részéről, másrészt – amennyiben enni- és innivalót kapunk – pótolhatjuk a kalóriát és a folyadékot is.

(Régebben előfordult az is, hogy a véradók pénzt kaptak – ez ma már nem szokás, hiszen fontos, hogy a segítőkészség és ne a nyereségvágy motiválja az embereket.)

■ A véradás menete

A véradás első lépése a személyi adatok megadása (lehetőleg személyi és TAJ kártya legyen nálunk) és egy kérdőív kitöltése, amelyen mindenféle kérdések találhatóak – főként az egészségi állapotunkkal kapcsolatban, de pl. a kérdőív arra is kitér, hogy jártunk-e mostanában Európán kívül vagy kaptunk-e egy éven belül veszettség elleni védőoltást. Majd orvosi vizsgálat következik, melynek során megméri a vérnyomásunkat, és egy picit megszűrik az egyik ujjbegyünket, hogy megállapítsák a vércsoportunkat.

Ezt követően érdemes a kikészített teából vagy üdítőből inni, illetve kekszet venni. Az elfogyasztott folyadék segít a véradás alkalmával levett plazma pótlásában, emellett – ha megfelelő mennyiségű folyadék van a szervezetben – az erek teltebbek, a véna jobban látható, gyorsabb a vérvétel.

Ezután a véradót egy kényelmes ágyra vagy hátradönthető székbe fektetik, megszorítják a karját és beszurják a steril, egyszer használatos tűt a megfelelő helyre (ez az egyetlen kicsit kellemetlen része a dolognak, de ez is csak egy pillanatig tart).

Elkezdődik a vérvétel. A kb. 5 (ná-lam inkább 10) perces vérvétel ideje alatt 4,5 dl vért vesznek le. (Fontos, hogy közben az öklünket ritmikusan összeszorítva-kiengedve pumpáljuk a vért.)

A vérvételi zsákban, melybe a vé-rünk folyik, a vér alvadását gátló és a véresejtek tápláló oldat van. Ez a vérel-látó állomásokra kerül, ahol további vizsgálatokat végeznek (szifilisz, hepati-tis, AIDS stb.). A vért ezt követően kü-lönböző formátumban (vörösvértest koncentrátum, trombocita koncentrá-tum, friss fagyasztott plazma stb.) hűtve tárolják. A kórházak a betegek paramé-tereit elküldve igényelhetnek vért az Or-szágos Vérellátó Szolgálattól.

Végül mindenképp érdemes még ki-csit pihenni, de ez is csak pár percet vesz igénybe. Összességében, ha hosszúnak is tűnik mindez, személyes tapasztalatom, hogy 50 percnél tényleg nem tartott to-vább az egész és sem közben, sem utána nem lettem rosszul, semmi változást nem éreztem, illetve egyvalamit azért mégis: örömet, hogy másokon segíthettem. Így hát mindenkit csak biztatni tudok: prób-alja meg, hiszen megéri!

Kovács Andor

Egy este Kató nénivel

A KARÁCSYONYI RENDEZVÉNYEK KERETÉBEN A SZERVEZŐK IDÉN ISMÉT A HUMORNAK SZENTELTEK EGY ESTÉT A TÁK-BAN. TAVALY MAKSA ZOLTÁN VOLT A VENDÉG, EZ ÉVBEN PEDIG IHOS JÓZSEF TORNÁZTATTA, ILLETVE CSAK TORNÁZTATTA VOLNA A REKESZIZMOKAT, HA LETT VOLNA KINEK A REKESZIZMÁT MEGMOZGATNI.

Nem szándékozom találgatásokba bocsátkozni, hogy vajon mi okból maradtak távol a TÁK-tól a főiskolások, de tény és való, hogy a nyolc órás kezdetre mindössze nyolcan ücsörögtünk a színpad előtt. Szomorú és egyben kínos is volt látni az érdektelenséget. De ha én mint néző ezt éreztem, vajon mi járhatott a szervezők eszében? Tény és való, hogy az este koránt sem úgy alakult, ahogyan azt elképzeltem.

A műsor eleje elég furcsa volt. El is kezdték meg nem is. Mikor megérkeztem, a humorista éppen a kulturális referensünkkel és körével beszélgetett. Ahogy beszállingóztott utánunk még néhány ember, ez a társalgás kibővült és immáron mi is fültanúi lettünk az eszmecsereinek, melynek témája a mi érdektelenségünk volt. Az egész helyzet olyan hatást keltett, mintha a humorista vizsgálná a szervezőket, sőt, mintha saját magát hibáztatná,

illetve szégyenkezne a kis létszámú közönség miatt. Ez a különös és groteszknak is mondható hangnem aztán az est végéig kitartott. Merthogy időről időre visszavert ahhoz az állításához, hogy a kisközönség is lehet jó közönség, és egy több száz fős tömeg is lehet passzív. Hogy állításait alátámassza, eddigi tapasztalataiból szemezgetett. Ez a fajta anekdotázás aztán olyan hosszúra nyúlt, hogy felmerült bennem, egyáltalán leadja-e nekünk a valódi műsorát, van-e funkciója a színpadra készített gitárnak, mikrofonnak, találko-zunk-e Kató nénivel?

Szerencsére az este lassacskán a várt mederbe terelődött. Alapjában véve bensőséges légkör alakult ki, és talán ennek köszönhetően meglehetősen sokat mesélt magáról, miként is keveredett erre a pályára. Hogyan lett népművelőből humorista. Miként lett majdnem tanár. Ho-gyan született meg Kató néni karaktere

egy orvosi vizsgálat során, és hogyan bújta a bőrébe ennek a figurának egy véletlen folytán. Megtudhattuk, hogy ő készített itthon először kandikamerás felvételeket. Mindezeket az elbeszéléseket persze alaposan meghintette az ő humoros elő-adásmódjával és az élethelyzetekből fakadó mulatságos esetekkel.

De Ihos nem lenne Ihos, ha nem bújna Kató néni bőrébe az este során. Így nem maradhattak el az öregecske néni furcsa, maradi világlátásából eredő poékok sem. A műsor legvégül egy kis örömenéléssel zárult, melynek köszönhetően fültanúi lehettünk a művész úr gitártudásának.

Zárásképpen azt mondhatnám, kellemes kikapcsolódás volt, de azt hiszem, jobban is sikerülhetett volna, ha nem lettünk volna ilyen passzívak és érdektele-nek.

Dévényi Dia

Te bármibe belemész?!

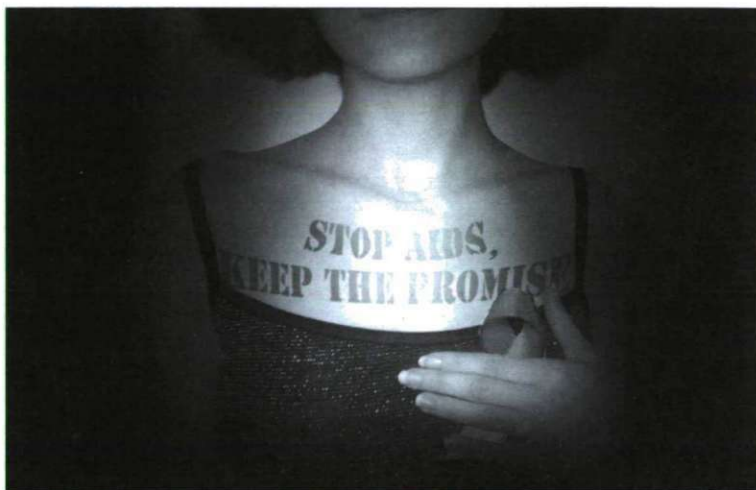
DECEMBER 1. – AZ AIDS VILÁGNAPJA

AZ AIDS VILÁGNAPJA ALKALMÁBÓL FŐISKOLÁNKKON TARTOTT ELŐADÁST A FŐVÁROSI SZENT LÁSZLÓ KÓRHÁZ HIV AMBULANCIA IMMUNOLÓGUS FŐORVOSA, DR. SZLÁVIK JÁNOS. SZÁMTALANSZOR HALLOTTUK MÁR EZT A NÉGYBETŰS SZÓT, ÁM VAJON TISZTÁBAN VAGYUNK-E AZZAL, HOGY MIT IS JELENT PONTOSAN. AZ ALÁBBIKBAN SOK OLYAN INFORMÁCIÓT FOGTOK OLVASNI, AMIT NEM LEHET ELÉGSZER MEGISMÉTELNI, S AMIT MINDEN MAI FIATALNAK TUDNI ILLIK AZ AIDS-RŐL.

Az AIDS (acquired immune deficiency syndrome) a HIV vírus által okozott betegség. A fertőzés után a tünetek több évi lappangás után jelentkeznek. Az AIDS-et 1981-ben figyelték meg először, amikor felfigyeltek arra a jelenségre, hogy az egyébként nagyon ritka *Pneumocystis carinii* egysejtű által okozott tüdőgyulladás és a Kaposi-szarkóma egyre gyakoribbá vált a homoszexuális férfiak körében. A HIV fertőzés a szervezet nélkülözhetetlen védekező elemeit, a T4-limfocitákat támadja meg, és pár év leforgása alatt semmisíti meg őket. A teljes immunhiány ennél később alakul ki, mert az immunrendszer egészséges része egy ideig képes ellensúlyozni a T4-limfociták normális működésének hiányát.

A lappangási idő alatt a vírus bárkinek továbbadható, ezért egy rendkívül veszélyes betegséggel állunk szemben. Szerencsére azonban napjainkban már olyan fejlett az orvostudomány, hogy ha kifejezett ellenszere nincs is, de a gyógyszeres kezelés akár 50-60 évvel is meghosszabbíthatja a fertőzöttek életét.

Sajnálatos módon az afrikai országok a legveszélyeztetettebb területek közé tartoznak, hiszen a rendkívüli szegénység nem teszi lehetővé számukra a rendszeres gyógyszeres ellátást. Megdöbbentő és rendkívül szomorú tény az, hogy minden negyedik afrikai gyermek

szüven ebben a borzalmas kórbán. Ezek a sorsnak kegyetlen módon kiszolgáltatott, ártatlan csöppségek szüleik elvesztése után ún. AIDS-árvaházakba kerülnek.

Európában az AIDS nem tartozik a gyakori betegségek közé, a fertőzött egyének száma azonban itt is egyre csak növekszik. Jelenleg Ukrajnában és Oroszországban lakik a legtöbb HIV-fertőzött. Számuk meghaladja az egymillió főt, de közülük csak 1000 ember kezelte magát.

A magyarországi statisztikai adatok viszonylag kielégítőek. Egy 2006 szeptemberében tartott felmérés szerint hazánkban 1354 (185 nő és 1026 férfi) HIV fertőzött beteg él.

Jelenleg 44 millió AIDS-es ember él a világban és naponta 14 ezer (!) fővel gyarapszik a számuk.

■ AZ AIDS ÉS A TÉVHITEK

A szokásos társadalmi, rokoni, baráti érintkezés nem jelent kockázatot. Tehát a fertőzöttel vagy akár AIDS-beteggel együtt történő közlekedés, a vele való kézfogás, a közös evőeszköz-, fürdőszoba-, vécéhasználat, valamint a gyengéd csók (nem harapás!), továbbá a tüszesítés, a köhögés, az uszoda, a vérszívó

rovarok és az élelmiszerek önmagukban veszélytelenek.

Az AIDS nemzetközi jelképe: a piros szalag. Patric O'Connell AIDS-beteg ihletésére alakult ki a red ribbon szimbóluma. Ő a Visual AIDS vezetője volt, amely az AIDS-ellenes küzdelmet nyíltan felvállaló művészekből állt. A forma az öbölháborút megjárt katonák iránti szolidaritásból kitűzött sárga szalag adaptálásával jött létre. A választás a szimbolikus jelentésű piros színre esett.

Hála a rohamtempóban fejlődő orvosi kutatásoknak, az alagút végén már látszik a fény: az utóbbi évek eredményei felcsillantották a reményt, hogy idővel talán ez a halálos kór is legyőzhetővé válik majd.

■ HOGYAN TERJEDHET A FERTŐZÉS?

Védekezés nélküli szexuális kapcsolat útján, intravénás kábítószer-használattal, HIV fertőzött anya magzata is HIV fertőzött lesz, ellenőrizetlen vérkészítmény felhasználásával.

■ MIT TÁMAD MEG AZ AIDS?

Immunrendszert, agysejteket, bőrt, bélrendszert.

Ady-est gordonkával

Egy gordonka, egy csinos hölgy, egy komor arcú fiatalember, egy írásvetítőgép s mellette egy fiatal férfi várakozón, tűnődve. Ez adta a Milleneumi Kávéházban a *Ki látott engem?* című est háttérét.

Az Ady-est gerincét a költő géniusz, azonos című verse adta, amelyre a választás Ady műveiben keresték az előadóművészek. A berendezett színpadkép Ady költészetének dekadenciáját idézte azzal, hogy a színészek és a gordonkaművész egységes sötét öltözékben voltak.

Furcsa és szokatlan, meghökkentően merész volt, hogy nem volt „színpadi árok”, s így a művészek és a közönség között nem volt éles választóvonal. A versek, az előadók s a befogadók „intim” közelségbe kerültek egymással, így a költő személyisége még inkább megérintette a nézőket.

A kezdés is érdekes volt. A sötét ruhás előadók először komor szoborként figyeltek valami, csak számukra látható, hallható dologra. Azután egyszer csak, mintha varázsütésre történt volna, megélevenedett a sötét szobortömeg. Nagyon kísértetiesen szólt a gordonka hangja, amely összekötőként szolgált a versek között. Baljós, szomorú, de vala-

hogy sosem elégedett dallama a gerincemen futkározott.

A két szavaló nagyon jó választás volt. A két fiatal színész, akik korban szinte azonosak voltak, kellemes ellentétet alkottak: a bájos Melkvi Bea és a férfias Harsányi Attila, a szolnoki Szigligeti Színház két színésze remekül tolmácsolta Ady írásait. Ha kellett, merengtek, ha kellett, dühöngtek. S amikor Melkvi Bea szeméből még a könny is kicsordult, miközben átélte a szavalt költeményt... az maga volt a tökéletesség.

A kört végül az írásvetítő mellett üldögélő férfi zárta le: ő maga Ady megelevenedett alakja volt. A versek között, miközben a hallgató a húrok melankolikus hangjai között remegett, ő az est címét adó vers pár sorát írta le, amit gépezet a mögötte lévő falra vetített ki. S ahogy egyre több szó hangzott el, úgy került egyre több szó is a falra.

Végül elfogytak a versek, elhaltak a szavak. Elkészült az „Ady” által íródott költemény is, a költő ezúttal „csak” kérdezett. S ezek a kérdések – a „csupa harc élet” elkeseredett, csalódott, az igazságot konokul kereső, az igazságtalanságokra fényt deríteni szándékozó kérdések – néztek velünk farkasszemet.

A remek előadás véget ért, a képzeletbeli függöny legördült. Az előadók csendesen távoztak, de jutalmuk többszöri visszatapsolás volt, s én úgy tántorogtam ki a hűvös éjszakába, mint akit fejbe vertek, miközben Ady-sorok visszahangoztak a fejemben.

Tordai Gábor

Ady Endre: *Ki látott engem?*

*Volt nálamnál már haragosabb Élet?
S haragudtam-e,
vagy csak hitem tévedt?
Szívem vajon
nem szent harang verője?
Vagyok csakugyan dühök keverője?
Kit mutatok s mit kutató szemeknek?
Nem csalom-e azokat, kik szeretnek?
Szeretem-e azokat, kiknek mondom?
Méltán gerjeszt haragot
büszke gondom?
Ennen dühöm
nem csak piros káprázat?
S azok forrók, kik közelemben fáznak?
Bolond tüzem alágyujt-e szíveknek?
Szeretnek-e, kik szeretmet libegnek?
Csókos szám miért tör szitokba rögtön?
Nem tenyeremet rejti csak az öklöm?
Pótolnak-e életet élet-morzsák?
Érdemlem-e szánásnak csúnya sorsát?
Szabad-e engem hidegen megértni?
Szabad közönnyel előlem kitérni?
Gerjedit lelkemnek ki látta valóját?
Ki lát, szívem, sebes és örök jószág?
Istenülő vágyaimba ki látott?
Oh, vak szívű, hideg szemű barátok.*

A bűnről és a bűnhődésről

A NYUGATI KERESZTÉNYSÉGBEN A BŰNT GYAKRAN A TÖRVÉNY ÁTHÁGÁSÁNAK, EGYFAJTA SZERZŐDÉSSZEGÉSNEK TEKINTIK, S ÍGY A BŰNTELENSÉGET, A BŰNTŐL VALÓ SZABADSÁGOT, AZAZ AZ ÜDVÖZÜLÉST IS INKÁBB TÖRVÉNYKEZÉSI SZEMPONTBÓL ÉRTELMEZIK. „AKI BŰNT CSELEKSZIK, TÖRVÉNYSZEGÉST KÖVET EL, MERT A BŰN TÖRVÉNYSZEGÉS.” (1JÁNOS 3:4) A KELETI KERESZTÉNYSÉGBEN VISZONT A BŰNT SOKKAL INKÁBB AZ EMBEREK EGYMÁS KÖZÖTTI ÉS AZ EMBER ÉS ISTEN KÖZÖTTI KAPCSOLATOKRA VALÓ HATÁSAIBAN ÉRTELMEZIK.

Isten Szabadságot ajándékozott az emberpárnak, hogy önként utasíthassa el magától a gonoszt és önként választhassa a jót. Az ember azonban a Sátán kísértésének engedve vétkezett teremtője ellen, mert Ádám és Éva evett a tiltott gyümölcsből. Bűnbeesése folytán az ember lelkileg-tesztileg a bűn és a halál uralma alá került, elveszítette a teremtésben nyert isteni képmás jellemvonásait

A katolikus tanítás szerint ez az eredendő bűn, amelynek fogalmát, a bűnről szóló szentírás tanítást, a dogmatörténeti fejlődést és a bűn teológiáját a megváltás fényében a teológia egyik ága, az ún. hamartiológia tárgyalja. Azóta sokan vitatkoznak arról, hogy az ember valóban eredendően bűnösen jön-e a világra vagy sem.

Az Ószövetség, a bibliai héber nyelv több mint 20 kifejezést használ a bűnre, ezáltal jobban kifejezi a bűnök közötti árnyalatokat, mint a nyugati nyelvek. Ezzel szemben a nyugati világ nem igazán ad árnyalatot a bűnnek, sőt inkább rettenetesen tartotta az embereket, gondoljunk csak az inkvizícióra és áldozataira.

Az Erkölc szempontjából a felvilágosodás óta létezik egy olyan meggyőződés, hogy ami logikus (azaz logikailag koherens), az etikus (erkölcsileg helyes, vagyis nem bűnös) is egyben. Ez a megfogalmazás azonban a koncentrációs táborok létesítése után végérvényesen megbukott. Jogi nézőpont Rousseau-nál jelenik meg először: nincsen áteredő bűn – vagyis a bűn többé nem etikai, nem morális és szubjektív, hanem objektív kategória – azaz közmegegyezésre (s nem az Istennel való megegyezésre) épülő jogi kategória. Rousseau keményen harcolt a középkori bűnnézetrel, akárcsak Voltaire, aki sokat bírálta kora ésszerűtlen büntetőeljárásait.

Mindaddig a büntetés is a szemet szemért alapelven működött, s csak később vált a megelőzés céljává. A halálbüntetés ellen Morus Tamás is felemelte a szavát, ugyanis soknak találta a halálbüntetések számát. A büntetőjog megalapítója, Cesare Beccaria pedig megle-

hetősen nagy reformokat vezetett be a büntetés világába.

A bűn mibenléte és eredete mindenkit érdekelt, érdekel, legyen az teológiai, biológiai, pszichológiai, filozófiai tanulmányozás. Az egyik leghírhedtebb patalogikus megfigyelést és osztályozást Lombrosznak köszönhetjük, aki kriminálantropológiai iskolát alapított. Ezen iskola szerint az embereket biológiai torzulások viszik – kötelező jelleggel – a bűn felé.

Sigmund Freud pszichológiai vizsgálatokat végzett a bűn megértése végett. Szerinte a bűntudat neurózis, és ettől meg kell szabadulni, hogy az ember igazán felszabadult lehessen. Ennek következménye, hogy ha az ember jó akar lenni, akkor a maga erejéből és az emberiség segítségével akár „szent” is lehet. Napjaink felfogása szerint az ember eredendően jó, s a bűn a környezetében van. A társadalom és a tulajdon megjelenése óta a bűn az emberiség nyakában liheg. A bűn és bűnhődés vizsgálata az irodalomban is a kezdetekig nyúlik vissza.

Már a Bibliában megismerjük az „eredendő bűn” fogalmát. Amikor Ádám és Éva engedett a kísértőnek, elkövették az emberiség első bűnét. Cselekedetükért megkapták büntetésüket: Isten kitiltotta őket a Paradicsomból. Személyes bűnt követtek el, de ez a bűn az emberi természetet érinti, melyet bűnük után bukott állapotban adtak tovább.

Mégsem mondhatjuk, hogy a születés pillanatától fogva minden ember bűnös, az ember nem a bűnt örökölte, hanem a bűnre való hajlamot. Ezzel együtt viszont örököltük az igazságérzetet is, amely megköveteli tőlünk, hogy a bűnös bűnhődjön, vagy tegye jóvá bűnét.

Szophoklész *Antigoné* című műve is ezt a témát dolgozza fel. Az alapvető kérdés, hogy bűn-e eltemetni Antigoné testvérét, Polüneikészt. Az istenek törvénye szerint minden embernek jár a végtisztesség, ezt a nézetet képviseli Antigoné, ezért száll szembe Kreón törvényével. Mindketten bűnhődnek, megtörténik az irodalmi igazságszolgáltatás.

Shakespeare *Rómeó és Júlia* című mű-

vében a szerelem jelenti a bűnt. A két főhős két egymással rivalizáló család gyermeke. Azonban egymásba szeretnek, és egymásért vállalják a bűnt: összeházasodnak szüleiük tudta és beleegyezése nélkül. A mű kettős halállal végződik. A büntetés jogtalan, a két fiatal nem volt bűnös, nem tehettek érzéseikről. A mű végén rádöbbenünk, hogy nem az ő szerelmük volt a bűn, hanem a két család önféjűsége és rivalizálása, amely miatt elveszítették gyermekeiket. Az ő büntetésük jogos, valószínűleg ez volt az egyetlen mód arra, hogy rádöbbenjenek, hogy mennyire felesleges a családi háborúskodás. Itt a bűn felett a szerelem, a szeretet arat győzelmet.

Berzsenyi Dániel *Magyarokhoz I.* című műve a magyar nép bűneit mutatja be. A mű a magyarság erkölcsi romlására mutat rá. Az erkölcsös múlt és a romlott jelen kerülnek szembe egymással. Megjelenik a büntetés is, de ez a jövőre vonatkozik, a magyar nép el fog pusztulni. A büntetés: nemzethalál.

Mary Shelly *Frankenstein* című brávrja is érdekes a bűn szemszögéből. Mert ha szabadon választhatunk jó és rossz között, akkor a förtelmes, ember által teremtett lény miért a bűnt választotta? Vagy Victor a bűnös, s alkotásáért vállalnia kellett volna minden büntetést? Ki a bűnös? A Teremtő? Vagy a Teremtett, amiért nem tudott élni a választás terhével? Kezét moshatja-e a Teremtő, mert szabad akaratot adott a Teremtettnek? De persze ott a dilemma: a Teremtett nem akarhatta a léte, kényszerűségből jött a világra, akkor ő mit tehet az egészről? Ha nem tették meg vele, hogy megmutassák neki, hogy mi a jó, s a rossz, honnan tudhatja, hogy mi a helyes és mi a helytelen. Bonyolult dolog ez...

Azt hiszem, a bűnbeesés és a bűnhődés egész életünk velejárója. Ez egy elég tág fogalom, és egyrészt a saját erkölcsünk, másrészt pedig a közösség normái döntenek el, hogy milyen cselekedetek tartoznak bele. A gond ott kezdődik, amikor az egyén és a társadalom különböző módon ítéli meg ugyanazt...

Tordai Gábor

A befogadott kítaszíttatott

VILLON SZEGEDEN

VANNAK KIVÉTELES TEHETSÉGŰ EMBEREK, AKIK A MÉLYBŐL JÖNNEK ÉS A MÉLYSÉGBE IS TÁVOZNAK. AKIKBEN LÁNGOLVA ÉG A ZENIALITÁS, AZOK A LÁNGOK KÖZÖTT IS HALLNAK MEG. ILYEN VOLT VILLON IS. AZ Ő SZAVAIT TOLMÁCSOLTA AZ SZTE AULÁJÁBAN MÁCSAI PÁL ÉS HUZELLA PÉTER.

Huzella Péter és Mácsai Pál: *Befogad és kítaszít a világ* című verses-zenés Villon-estjét először a Várszínházban mutatták be, és olyan jól sikerült, hogy a művészek úgy érezték, ezt nem szabad abbahagyni. Kezdetben az Articsóka vendéglő különtermében játszottak, majd a Komédiium egyik kistermében folytatták tovább estjüket.

Mácsai Pál amellett, hogy szaval – bár prózai színész –, énekel, gitározik is, az egykori „kalákás” Huzella Péter pedig megmaradt a saját műfajánál, a gitárnál és az éneknél. Remek párost alkot a két előadó. A Villon-esten is igyekeztek a közönséggel bensőséges légkört kialakítani, a Villon-versek és a zene által személyes kontaktusba lépni a a jelenlevőkkel, ami teljes mértékben sikerült nekik. Lenyűgöző volt látni Mácsai Péter átalakulását: hol esdeklő, hol hetyke, hol dühödő, s ha kellett, fogatlan öregasszony volt. Percenként változott át – a szövegnek megfelelően. Huzella Péter gitárjátéka pedig nagyon kellemes volt.

De ki is volt Francois Villon, ez az ellentétek között vergődő fiatal költő?

Francois Villon (1431-?1463) – neve eredetileg nem is Villon: Montcorbier-ként született – a középkor alkonyának legnagyobb francia költője. Egy olyan Franciaországban, amikor az angolok máglyára vitték a franciák hősnőjét, Jeanne d'Arc-ot, s amikor már vége felé járt a százéves angol-francia háború. A lovagok váltakozó eredményű csatározásai után a francia parasztok, akiket Jeanne d'Arc csatára lelkesített, végül is kikergették Franciaországból a megszálló angolokat. Villon életművével fejeződik be a francia középkor kultúrtörténet, de vele kezdődik a francia reneszánsz is.

Anyja áhítatos, műveletlen asszony volt. Szegények is voltak, de bizonynyal

igénye sem volt fia taníttatására. Ám az özvegyasszony rokona, Guillaume de Villon atya, aki művelt pap volt, magára vállalta a gyermek nevelését. Gyámja lett a fiúnak, korábban ő maga tanította, amikor pedig iskolássá érett, iskolába, majd felső iskolákba járatta. A leendő költő gyengéd szeretetet érzett anyja iránt, de a tudós papot tartotta igazi atyjának,

és az iskolákban már magát is Villonnak nevezte. Ezen a néven lett a híres párizsi egyetem hallgatója, ahol tudásra éhes, kitűnő tanulónak bizonyult és 21 éves korában elnyerte a doktori címet is. De az ötszáz év előtti párizsi élet fényei, sötétségei, maga az élet egésze kavargott halhatatlan lelkében.

Az egyetemi ifjúság egy része otthonos volt a kocsmákban és a bordélyházakban. Az alig pár ezres diákseregnek pár száz (!) kocsmá jutott „otthonul”, ahol még hitelbe is lehetett inni. Többben a közveszélyes rablóbandákkal is kapcsolatban álltak. A féktelenségekre mindig hajlamos Villon hamarosan ismert alakká vált az éjszakai életben. Ökleit, de leginkább az asszonyok iránti vágyát és tiszteletét, valamint csípős nyelvét sokan ismerték.

25 éves volt, amikor részt vett egy nagy verekedéssel végződő betörésben. Ekkor elmenekült Párizsból. Megírta első ismert remekművét, a *Hagyaték* című vallomást, amelynek formája végrendelt. Ez divatos műfajta volt akkoriban. A jelenkorban „*Kis Testamentum*”-nak nevezzük. Szatirikus hangütésű körkép a korról, amelyben élt. Ettől kezdve néhány évig távol tartotta magát Párizstól. Élt, ahogy tudott. Az írástudó ember különféle írásmunkákat kaphatott és sok helyütt szívesen hallgattak verseket is. Könnyelműen visszatért Párizsba, és ha-

marosan belekeveredett egy utcai verekedésbe. Elfogták, és a városi bíróság mint visszaeső bűnöst kötél általi halálra ítélte. Ezzel beteljesülni látszódtól látomás.

Tekintélyes urak, akik ismerhették, vagy akik szerették verseit, közbenjártak, mert kegyelmet kapott, és mindössze tíz évre eltiltották a párizsi tartózkodástól.

1463 januárjában elhagyta a fővárost, és ezzel befejeződik életrajza.

Eltűnt a történelem zavaros folyamában. Nem tudni, mi lett vele, élt-e még sokáig ismeretlenül, vagy valahol mégis bűnbe esett, és kivégezték, ahogy ifjúkora óta várta. Vagy másképpen halt meg? Talán megfagyott, talán egy olcsó szerelem borgőzös éjjelén halt meg, talán kést merítettek lángoló lelkébe.

Eltűnt, s ekkor 32 éves volt. De a két „*Testamentum*”-mal és alig néhány kisebb költeménnyel – javarészt balladák – a világirodalom legnagyobb és legtöbbet utánzótt lírai költője lett.

Érdekesség, hogy Magyarországon Faludy György által közreadott művei miatt kezdtek többen is fordítani az addig hanyagolt költőt. Faludy ugyanis „átírta” őket (műveit maga is áhítatnak, és nem fordításnak nevezte). De pont ennek köszönhetően, sok pontosnak és helyesnek tartott fordítás látott napvilágot, s így találhatott rá a két előadóművész, s jöhetett létre ennek a kalandregénybe illő alaknak szentelt zenés est. Végezetül egy pár sor látomás, a gyilkos (megölt egy papot önvédelemből, aki ittasan azért támadt rá, mert éppen titkos kedvesét igyekezett elcsábítani), vándor költő, örök diáktól:

NÉGYSOROS VERS,

(melyet Villon haláltilélete szélére írt)

*Francia vagyok Párizs városából,
mely lábam alatt a piszkos mélybe vész,
s most méterhosszan lógok egy nyárfagágról,
és nyakamon érzem, hogy seggem mily nehéz.
(Faludy György átköltése)*

Tordai Gábor

Vántus Kortárs Zenei hét

IDÉN XXXVI. ÉVFOLYAMÁBA LÉPETT SZEGED LEGRANGOSABB KORTÁRS ZENEI ESEMÉNYE, A VÁNTUS NAPOK. AZ AKANTHOS ENSEMBLE JÓVOLTÁBÓL NEMZETKÖZIVÉ DUZZADT FESZTIVÁLON NÉGY NAP ALATT KÖZEL NÉGYTUCATNYI KORTÁRS ZENEMŰVET HALLHATOTT A KÖZÖNSÉG. A HALLGATÓK IS KIVEHETTÉK RÉSZÜKET AZ ESEMÉNYEKBŐL, TUDNIILLIK A RENDEZVÉNYSOROZATOT KURZUSKÉNT IS FEL LEHETETT VENNI.

Vántus István Vaján született 1935-ben. Középiskolai tanulmányait a nagy hírű Debreceni Református Kollégium zenei tagozatán végezte. 1960-tól „választott hazája” Szeged lett. 1960-tól 1966-ig a szegedi Zeneművészeti Szakiskolában a zeneszerzés és zeneelmélet, 1966-tól pedig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának tanára volt. Zenekari művek, két opera és számos kórusmű, valamint Balassi Bálint, Juhász Gyula, József Attila, Tóth Árpád, Weöres Sándor verseinek megzenésítései jelzik zeneszerzői munkásságának irányát. Mindkét operáját a Szegedi Nemzeti Színház mutatta be. 1967-ben és 1975-ben Szeged Város Alkotói Díjával, 1976-ban pedig az Erkel-díjjal tüntették ki. 1992. július 9-én a Debreceni Nemzetközi Bartók Béla *Kórusversenyen Hangsoportok* című gyermekkari műve ősbemutatója után elvesztette eszméletét, majd a debreceni sebészeti klinikán elhunyt. Temetése a nyírbogáti ótemetőben volt.

A kortárs zenei hét november 20-án kezdődött a Somogyi Könyvtár zeneszo-

bájában, ez volt a rendezvény nem hivatalos megnyitója. Pertis Jenő zeneszerzővel való beszélgetéssel, illetve munkáinak hallgatásával telt a délután. Az esti műsort a Zeneművészeti Főiskolán rendezték, ahol kamarahangverseny várta az érdeklődő közönséget. Neves zeneszerzők kompozícióit játszották, köztük Pertis Jenőét is, akivel aznap már találkozhatunk. A november 21-i vokális kamarastnek a Bartók Béla Művelődési Központ adott helyet. Az énekes vendégek és a zongoránál játszó munkája rendkívüli élmény volt még a laikus fülnek is.

A harmadik nap délelőtt a Zeneművészeti Főiskolán az SZTE Vántus István Zeneművészeti Szakközépiskolájának hangversenyére került sor. A délutáni órákban a Somogyi Könyvtár folyóiratolvasójában megismerkedhettünk Szervánszky Endre zeneszerző életével, műveivel.

Az esti programra már nagyon kíváncsi voltam, ugyanis a Magyar Zeneszerzők Egyesülete és a Vántus István Társaság III. Zeneszerzői versenyének díjkiosztójára ekkor került sor.

Az előadáson öt kiváló darabot szövelattak meg jobbnál jobb zenészek. Az öt díjazott mű között volt kórusmű, vonósnétrió, de megszólalt még fuvola, zongora, és klarinét is. Az I. díjat a Stuttgartban élő fiatal magyar komponista, Megyeri Krisztina nyerte el, *Pillanatképek* című, énekhangra és kamaragyüttesre alkotott művével. A II. díjat holtversenyben a szegedi Cser Ádám *Psalmus 70.* című kórusművével és Horváth Balázs *Waiting for* című kamaraszextettjével érdemelte ki. A III. díjat Szalai Katalinnak ítélték a Weöres Sándor versére komponált *Pletykázó asszonyok* című kórusművéért. A hét utolsó rendezvénye az olasz hangversenyzékből álló Akanthos Ensemble hangversenyével zárult.

Én laikusként elmondhatom, hogy bármiféle hozzáértés nélkül is lehetett élvezni a hét rendezvényeit, a sokszínűség miatt bárki megtalálhatta a fülének jól-eső dallamot.

Gór-Nagy Gábor

(Felhasznált irodalom: Vántus István munkássága – műjegyzék és válogatott bibliográfia.)

Minőség felsőfokon

Mindannyiunknak mást jelent a minőség, szubjektív és nehezen megfogható. Farkas Olga, a Neveléstudományi Tanszék oktatója már több éve azon munkálkodik, hogy a minőség fogalmát egyre inkább emberközelivé tegye, és bebizonyítsa, hogy elengedhetetlen részese lett a felsőoktatásnak. A dél-alföldi felsőoktatási intézmények benchmarking alapú minőségértékelési rendszerének kialakításának projektje keretében 2006. november 9-én a József Attila Tanulmányi és Információs Központban rendezték meg azt a hallgatói workshopot, amelyen szegedi hallgatók mellett szarvasiak és bajaiak alakították ki közösen a minőségirányítási elveket.

A workshop célja az volt, hogy a hallgatók – mint a legfontosabb érde-

kelték a felsőoktatásban – általánosan megismerkedjenek a minőségirányítási elvekkel, tájékozódjanak a minőségértékelési rendszerről. A résztvevőknek lehetőségük volt megvitatni a tanárképző karon működő HÖK viszonyulását a minőségfejlesztési törekvésekhez. Előadásokat hallhattak többek között a minőségügyről, az európai és az intézményi normákról, a kari sajátosságokról és ezen kívül az adaptációs lehetőségekről. Ezt követően kiscsoportokban dolgoztak, műhelymunkák alkalmával állást foglalhattak a minőségről, és közösen megfogalmazhattuk azt, ki mit ért minőség alatt.

A Szegedi Tudományegyetem minőségértékelési modelljének kialakítását az SZTE-JGYPK HÖK is figyelemmel

kísérte. Ezekben belül megvalósult tevékenységek között van például a Diplomások Köre, amely a végzett hallgatókkal való együttműködést kívánja megcélozni. Az utóbbi időben több kezdeményezés is történt, úgy mint hallgatói csoportos kirándulások, rendezvények szervezése, intézményi kötődések kialakítása, például a Tamási Áron Klubbal.

Bizonyára sokakban felmerülhet a kérdés, hogy miért jó számunkra a minőségértékelési rendszer kialakítása az Egyetemen. Az itt dolgozók, hallgatók szakmai munkája és személyes életük minősége is sokat javulhat, másrészt a munkaerőpiacon a fennmaradás egyik eszköze is a minőségi munka.

Póla

Szinglik a karácsonyfa alatt

A karácsony a szeretet legegyetemesebb ünnepe. Persze népenként és vallásonként változik, hogy milyen gondolatok és szokások kapcsolódnak hozzá, de a Föld lakóinak jelentős része a szeretettel ünnepel ezen a decemberi estén. Természetesen elszorul a szíve annak, aki úgy érzi, őt egyvel kevesebben szeretik, mint kéne. Karácsonykor a legharcosabb szinglik is csendesebbek, és valljuk be, még Bridget Jones is rosszul érezte magát egy kicsit a családi ünnepen.

Mióta Bridget alakja ismertté lett, az egyedülálló nők fejüket felszögeve állítják, ők bizony nem félemberek, és tökéletesen helyt tudnak állni az élet minden területén egymaguk is. És ez így van jól. Sok férfi megirigyelhetné, azt az állhatatosságot, amivel ők küzdenek, és azokat a sikereket, amiket ők elkönnyvelhetnek. A legtöbben elismerik ezeket az eredményeket, a szingli csajok viszont nem elégszenek meg ezzel, újra és újra bizonyítványt próbálnak erejüket, miközben úgy érzik, a klasszikus női szerepekben senki nem kíváncsi rájuk. Egyedülállóként, férfiasan dacolva az élet kihívásaival, valóban nehéz a női oldalunkat kihangsúlyozni. Nem az öltözködésben persze, hiszen idő meg energia mindig adódik a szépségápolásra és a legcélravezetőbb viselet kigondolására, még több is talán,

mint azoknak, akik az utolsó pillanatokban is párjuk nyakkendőjét kötik elegánsabbra... De nehéz otthonillatot árasztani, ha egyedülállóként nem sütnök-díszítünk mézeskalácsot a magunk kis fájára, nehéz harmóniát közvetíteni, ha nincs meg a férfiváll nyújtotta biztonságérzet. Mert a legtöbb családban a nő az, aki romantikát csempész a mindennapokba, és aki az ünnep hangulatát egy tónussal léleksimogatóbbá alakítja: meggyújt egy gyertyát, megfelelően választ zenét vagy csak a kedves kezéhez ér, és a fülebe súg.

Ha nincsen kedves, ez a szerep elveszt, és ez hiányzik a nő lelkének, legyen bármilyen karakter is a hétköznapiakban. De ez nem von le a nő értékéből, sem a nőieségéből. Egyszerűen vannak életszakaszok, amikor egyedül kell lenni, már csak a tisztánlátás érdekében is. Való igaz, nagy pech, ha ez épp egybeesik a karácsonnyal... A női magazinok szerint ilyenkor bele kell vetni magunkat a fa díszítésébe, a lakás, az asztal ünnepi arcán megtervezésébe, vagy kuktáknak a karácsonyi sütés-főzésbe. A családtagok érdeklődését párunkról, exünkről jó humorba csomagolt mondatokkal ajánlatos rövidre zárni. Némelyik újság egész túlélekalauzt ad közre a szinglik számára, karácsony esetére.

A titok azonban pusztán annyi, hogy tisztán lássuk: az ember, hacsak nem olyan típus, aki még karácsonykor is egyedül érzi magát a legjobban, nem szeretne egész életében egyedül maradni. Aki pedig nem akar, az nem is fog: inentől ugyanis már csak szerencse kérdése, hogy mikor bukkan fel az az Ő, akivel életünk összes hátralévő karácsonyfáját együtt akarjuk díszíteni.

Itt az ideje, hogy szinglik és nem szinglik egyaránt belássák: egy egyedülálló ember is „egész” ember, és akik kapcsolatban élnek, azok sem félemberek (még ha úgy érzik is, hogy megtalálták a másik felüket), hanem kedvesükkkel ketten együtt alkotnak egy párt. Azoknak, akik kapcsolatban élnek, ugyanúgy nincs joguk lekicsinyelni a szingliket, mint ahogyan az egyedülállóknak lenézni azokat, akik párjuk mellett látszólag képtelenek az önmegvalósításra.

A tapintatos családtagok ezért nem is firtatják a kérdést, vagy ha mégis, azt egyúttérzően, bátorítón teszik, kár támadásnak venni. Főleg karácsonykor. Ezért aztán, ha magányosnak éreznéd magad a fa alatt, inkább nézz körül, kik állnak még ott veled, és bízz az ő szeretetükben. Meg csinálj gyorsan egy fahéjas sütit.

bd

Egységben az erő...

CÉL A SZABADSÁG

December 15-én Hódmezővásárhelyen az Emlékpont Múzeumban tartják a Csillagszedés (*Lelkek a tűzvonalban*) című dokumentumfilm díszbemutatóját, amelyet beszélgetés követ a szereplőkkel. Helyi televíziókban – mintegy 15 városban, köztük Szegeden is – azonban már látható a hatszor 25 perces különleges film.

Nemcsak azért különleges az alkotás, mert végre más szemszögből világítja meg az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc eseményeit, mint azt eddig megszokhattuk, hanem mert szegedi vonatkozása is van a filmnek. A rendező – aki egyben egyik riportere is a filmnek – Mára Krisztián, akivel a JGYPK HÖK iródjában, a TÁK-ban vagy valamelyik

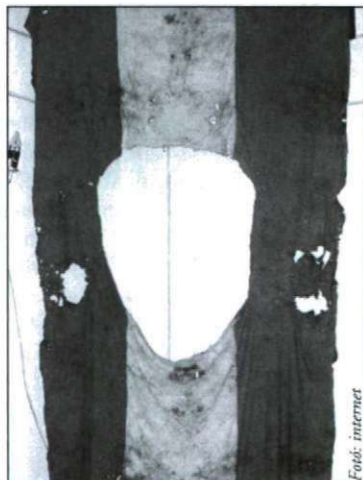
„Sok porszemből lesz a szélvihar”

buliban könnyen összefutunk.

Az Országos Rádió és Televízió Testület pályázatára készült el a film, amely öt rendkívül érdekes és értékes személy életútján keresztül; interjúk formájában mutatja be az eseményeket. Pongrácz Ödön, Németh Bálint, Rácz József, Bátki Ferenc és Végvári Vazul őszintén mesél, néha mosolyogva, néha könnyes szemmel gondolva vissza '56-ra. Sok segítséget kapott a stáb dr. Fejér Dénestől, a POFOSZ Csongrád megyei elnökétől.

A filmsorozat készítői: Imre Balázs, Király Tamás, Mára Krisztián, Benke József, Csipak Emese, Tonyek Antal és Molnár Szilvi.

Szilvi

Korabeli zászló a Sztálin-szobor mellől

Fotó: internet

WWW.JGYTF.U-SZEGED.HU

Már csak egyszer és utoljára Tegyükfelhogy

2006. DECEMBER 7-ÉN ADTA UTOLSÓ SZEGEDI KONCERTJÉT A TEGYÜKFEHOGY ZENEKAR. A III. JUGYUS KARÁCSONYI FESZTIVÁL ÉS VÁSÁR RENDEZVÉNYSOROZATÁN TALÁLKOZTAM AZ EGYÜTTSEL A JATE KLUBBAN. BOROMBÓS PÉTER BASSZUSGITÁROSSAL ÉS VARGA SÁNDOR ÉNEKES-GITÁROSSAL A KONCERT ELŐTT BESZÉLGETTEM, ŐKET A FELOSZLÁS OKAIRÓL, MÚLTRÓL, JELENRŐL ÉS JÖVŐRŐL KÉRDEZTEM.

2006-ban megjelent a harmadik, 10 dalt tartalmazó albumotok, ahol néhány régebbi dalt egészen új hangzásvilággal hallhatunk. Mi volt a fő célja az átdolgozásnak? A nagyközönség felé akartatok nyitni, populárisabbá tenni a hangzást?

Peti: A lemez előtt volt egy énekes-hegedűs lány a zenekarban, Káci, akinek a távozása után az előző, hegedűközpon-tú dolgot át kellett hangszerelnünk. Ha idegen helyre megyünk koncertezni, lemezpromóciós anyagot kérnek, de nem adhatunk le olyan promót, amin hegedű van, mert az nem lenne hiteles, hiszen már nem ezt játsszuk. Mi pedig szeretjük a valódi dolgokat.

A nyár elején azt nyilatkoztátok, nem fogtok eljutni nyári fesztiválok-ra. Ez végül hogy alakult?

Peti: Valóban, jóval kevesebbet koncerteztünk az idén, mint a korábbi években. Idén betegség miatt kimaradt a Juhász Gyula Napok, majd még másfél hónap. Közbejött egy csomó – főként magánéleti – dolog. Augusztusban esküvő miatt maradtak el koncertek... Egyzóval, koncertek tekintetében gyenge volt ez a nyár.

Szomorúan olvastuk az iWiW üzenőfalán, hogy feloszlik az együtt-es...

Peti: Na, miért szomorúan?

Mert sokan szeretik, szerették a TFH-t. A zenekar életében mindig nagyon fontos szerepet játszott a főiskola, elmondhatjuk, hogy a Teleki Blanka Kollégiumban alakult. Mennyire volt tudatos dolog, hogy utolsó szegedi koncerteteket a tanárképző rendezvényén adjátok?

Sanyi és Peti: Érdekes dolog, a zenekarból egyedül Peti végzett a Juhász Gyulán, de a zenekar életében mindig a JuGyun voltak azok a rendezvények, ahová kapcsolatok, ismeretségek apróján minket hívtak. Nagyon jó volt például, hogy a jugyus gólyatáborokban

sok évben számítottak ránk, ez hiányozni fog. Ebben most semmilyen tudatosság nem volt, ide kaptunk meghívást.

Jól gondolom, hogy az utolsó koncert Battonyán lesz?

Peti: Igen, így van, a zenekar életében Battonya mindig nagyon fontos szerepet töltött be. Ott voltak a próbák, sokan onnan jöttünk.

Az iWiW-en is „gyűjteni” kezdtétek a rajongókat, akiknek a száma már a 2200-at is meghaladja.

Egy technikai kérdés: megszűnik az iWiW-es profilotok a zenekar feloszlása után?

Peti: Nem, a profilunk továbbra is működni fog, csakúgy, mint a honlap, a nótákat ugyanúgy le lehet majd tölteni, hiszen tudjuk, hogy sokan szeretnek minket.

Ha már annyit emlegettem a feloszlást, mit tudhatunk annak okairól?

Peti: Most gonosz leszek, elnézést a rajongóktól, de az a rajongó, aki ugyan szereti a zenénket, de nem jön el a koncertjeinkre, nos, róla mi gyakorlatilag nem tudunk. Van 2200 ismerősünk az iWiW-en, ehhez képest a koncertjeinken

a kezdeti 30-40 lelkesen táncoló és éneklő rajongó mára elmaradt, és például a TÁK-os fellépés alkalmával igen kínos volt, hogy 10-15-en jöttek csak meghallgatni minket. Nem kapunk visszajelzéseket, úgy gondoljuk, máshogyan kell folytatnunk.

Ezek szerint nem beszélhetünk teljes feloszlásról?

Peti: De igen, a Tegyükfelhogy mint formáció teljesen megszűnik.

A visszajelzések hiánya tehát a fő ok?

Peti: Nézd, amikor este fél 9-kor odamegyünk a helyszínre, 2 órán keresztül pakolunk, várjuk a rajongókat, aztán megtartjuk a koncertet néhány embernek (akiket természetesen mi nagyon szeretünk), majd ugyanennyi ideig visszapakolunk, hazautazunk és álljak oda reggel 7:15-kor a tanítványaim elé... Nos, ebből nem igazán látjuk, hogy van értelme csinálni a próbákat, időpontegyeztetéseket, utazásokat.

Mennyire van a megszűnésnek köze a magánéletetekhez, esetleg anyagi forrásokhoz, ahhoz, hogy a zenekar élete Battonya és Szeged közt zajlik?

Peti: Ezek a „problémák” mindig is megvoltak, tehát egyáltalán nem emiatt hoztuk meg a döntést. Mindig is sokfelé voltunk, ahogyan most is.

Azért egy kis örömmelésre öszszajóztók majd?

Peti: Nyilván nem fogjuk eladni a hangszereinket és nem zenélni többet. Valamit a továbbiakban is szeretnénk csinálni, reméljük többé-kevésbé együtt. Viszont teljesen meg kell változtatni a nevet és a hangzást is. Természetesen nem leszünk „zúzó” zenekar, aki macskát áldoz és denevérféjeket harapdál le a koncerteken. De ha csak a hangzást változtatnánk meg és a nevet nem, lehet, hogy azok, akik most szeretik a zenénket, akkor már nem szeretnék. Viszont ha csak a név változna, annak megint nem lenne értelme. Tehát teljes váltás lesz, de nem teljes feloszlás. Új hangzás, új név, a Tegyükfelhogya itt pontot tetünk.

Mit jelentett az életetekben a Tegyükfelhogya?

Sanyi: Sokkal szegényebb lett volna az életem, ha nincs a zenekar. Épp a minap nosztalgiztam, hogy mennyi mindent is adott ez nekem. Ha nincs a zenekar, valószínűleg könnyebb lett volna az életem, de nagyon sok jó dolog, szép emlék fűződik hozzá, ami azért hiányozni fog.

Emlékszem, hogy a 2004-es Jugyus gólyatáborban, amikor felléptetek, az egyik számotokon többen elsírtuk magunkat, annyira úgy éreztük, nekünk szól.

Sanyi: Igen, én nem is gondoltam volna, hogy ilyen hatással lehet a zenénk. A minap felhívtam az egyik barátom sírva, hogy épp az egyik számunkat hallgatja, és megríkatja.

Peti: Ez a zenekar sohasem feltétlenül a koncertjeitől volt jó, nem a tombolástól és a „rúgjuk egymás szemébe a port” buliktól. Inkább arról, hogy az emberek otthon, egyedül a szobában hallgatták a zenéinket. Amit profitáltunk, az mindenképpen az, hogy rutint szereztünk. Ezt a hét évet nem dobtuk ki az ablakon, ez nem olyan, mint amikor egy ember meghal, hogy innen-től kezdve vége. A nótáink továbbra is a mieink maradnak.

Sanyi: Én a magam részéről hálás vagyok az együttesnek. Nagyon sok olyan fiatal társaság van, akik összefognak és azt mondják: csináljunk bandát. Leutánozzák a mai, nagy zenekarokat apa elektromos gitárjával, és azt mondják, ők zenekar. Mi is így voltunk annak idején. Emlékszem, először csak az volt a célunk, hogy „csak egyszer felléphessünk”. Ehhez képest jóval messzebbre jutottunk, mint reméltük, egy idő után már nem számol-

tuk, hányszor koncerteztünk. Albumunk jelent meg, amit majd megmutathatok a fiamnak/lányomnak, hogy nézd, apa ezt csinálta. Persze lehet, hogy ő majd azt mondja „fúj, hangszeres zene”, ki tudja milyen zenét fognak akkor hallgatni. Ez a dolog egyszerűen önálló életet kezdett élni, írtak rólunk, fórumok születtek, albumok, koncertek, például mi voltunk az egyik első olyan zenekar, akik a hegedűs hangzásvilágot hozták. Tehát nyoma van annak, amit csináltunk és ez az érzés leírhatatlan.

Törteli Nikolett

Karácsonyfa alá

Idén kicsit kevesebb idő van a kreatív ajándékok készítésére a házam táján, erről egy izgó-mozgó 10 hónapos energiabomba gondoskodik. Éppen ezért örültem meg egy olyan zenei csemegének, amire teljesen véletlenül találtam, és méltó ajándék lehet kedveseinknek, barátainknak, a családnak, szóval szeretteinknek.

Az idei szegedi Jazznapok egyik fellépője a Susanna and the Magical Orchestra volt, akik az új norvég jazzirányzatot, hullámot – ki minek nevezi – hivatott képviselni. Az együttes két tagból áll: Susanna Wallumroed (ének, varázslat) és Morten Qvenild (billentyűk). Korábban kaptam pár tracket, hogy belekóstoljak a történetbe. Első hallgatásra azt mondtam: a tökéletes csend-zene. Csak harmóniak, kristályok, sarki fény, lélek, univerzum, finomság, lehelet, jég,

tisztaság, friss levegő, és minden, ami a mostanság leterhelt füleinket, lelkünket felemeli. Nagyon más, mint amit eddig hallottam, és amennyire nagyon más, annyira nagyon jó is. Tehát a koncertre lélekben is rá tudtam hangolódni, bár akit ott ért először az élmény, az is teljesen pozitív értelemben kapott sokkot. Gyertyák égtek – kb. ötven –, és beállított fények idézték sikerrel a sarki fényeket, miközben – ezt máshogy azt hiszem nem lehet kifejezni – skandináv orgazmus öntött el. A koncert egy megint teljesen új érzéshalmazt indukált bennem. Megtapasztaltam, mekkora érzelmi töltet, túlfűtöttség, erotika, feszültség és energia van a jégben, a kristályban.

Az együttesnek egyébként már van pár korongja. Külön felhívnám a figyelmet a *List of lights and buoys* albumra

(Runegrammofon, 2004), melyen saját szerzeményeik vannak, és a legutóbbi albumukra, a *Melody mountainre* (Runegrammofon, 2006), melyen kiváló, ismert dalokat – pl. az AC/CD-től vagy Prince-től, illetve abszolút kedvencem-től, a Depeche Mode-tól – dolgoztak át saját hangszerezésre. Mennyei manna füleimnek! Ha valakinek kedve van belekóstolni, megnézni a szövegeket mielőtt kinyitja a pénztárcáját, a www.susannamagical.com weboldalon megetheti. Az albumokat a www.runegrammofon.com-ról meg lehet rendelni, vagy itt, Magyarországon, a www.privatemusic.hu-n lehet elérni (Private Music Productions).

Íme a modern Mennyből az angyal. Számomra. Remélem, mások számára is.

véhangági

„Még soha nem éreztem, hogy kiégtünk volna”

MINDENKI KAP VALAMIT

NEM HIÁBA VÁRTUNK KÉT ÉVET ARRÁ, HOGY ÚJRA SZEGEDEN LÁTHASSUK A TANKCSAPDÁT: AZ ETELKA SORON EGY ISZONYAT JÓ BULIT VÁRTUNK ÉS KAPTUNK IS A ZENEKARTÓL. A TAVASSZAL MEGJELENT LEGÚJABB ALBUM SZÁMAIN KÍVÜL TERMÉSZETESEN KORÁBBI, NAGYSIKERŰ DALOK IS ELHANGZOTTAK, A HANGULAT PEDIG GYAKORLATILAG A CSARNOK TETEJÉT FESZEGETTE. A KONCERT ELŐTT A ZENEKAR ÁLLANDÓ SZÓCSÖVE, LUKÁCS LÁSZLÓ VÁLASZOLT KÉRDÉSEIMRE.

2004-ben voltatok utoljára Szegeden. Miért mellőztétek a várost ilyen hosszú ideig?

Különösebb oka nem volt annak, hogy nem jártunk mostanában Szegeden. Utoljára majdnem napra pontosan két éve játszottunk ugyanitt a 15 éves jubileumi turné alkalmából. Azóta rendeztek két Ifjúsági Napokat, amikor elvileg felléphettünk volna, de tavaly már nem volt szabad a hétvégénk, idén pedig abban az időszakban vettünk ki egy nagyjából háromhetes szabadságot. Önálló koncertet azért nem tudunk tartani, mert egészen egyszerűen nem jött ki úgy a lépés, hogy jöhettünk volna. De ez eggyel több ok volt arra, hogy nagyon várjuk a mai bulit.

Milyen műsorral érkeztek?

A mostani turné a *Mindenki vár valamit* című album lemezbemutató turnéja. A koncertek között vannak apró különbségek, tehát nem mindenhol ugyanúgy áll össze a számok listája, például ma is játszottunk olyan dalt, amit holnap nem fogunk. A műsor gerince ezen a turnén természetesen nagyjából hasonló – a lemezbemutató jelzőből adódóan.

Már kapunyitáskor, a fellépések előtt órákkal tömött sorokban állnak a rajongók a bejáratnál. Mindenhol ilyen hatalmas érdeklődés kíséri a turnét?

Hála istennek valóban sokan vannak a koncerteken, sokan szeretik az új lemezt – ez kétségtelen tény, és ezt bizonyítja az is, hogy a tavasszal megjelent album már a nyáron platinalemezzé lett. Hozzá kell tenni azt is, hogy vannak olyan városok, ahol az átlagosnál nagyobb az érdeklődés, és Szeged is ilyen város. Mégsem a nézőszám az elsődleges szempont egy ilyen turné alkalmával. Ha ez így lenne, akkor például nem játszottunk volna a múlt héten egy három-

száz-négy száz fős klubban. Sokkal fontosabb, hogy ezen a turnén olyan városokba is eljussunk, ahol nagyon régen voltunk, vagy adott esetben – bármilyen furcsán vagy hihetetlenül is hangzik – még soha. A Tankcsapdával az elmúlt 17 évben nagyjából körbebuliztuk az országot, mégsem voltunk még például Pápán, Baracson vagy Dabason. Mindig vannak újabb, felfedezésre váró területek, éppen ezért az, hogy egy-egy városban mennyien jönnek el, nemcsak annak köszönhető, hogy a zenekar mennyire népszerű – persze ez sem elhanyagolandó.

Ősztönzést jelent ezeknek a „fehér foltoknak” a felfedezése?

Abszolút motivál minket. Ez olyasmi, mint a szex: amikor az ember tizenévesen megismeri a testi szerelmet,

nyilván élvezi, az első néhány évben az újdonság erejével hat, és nagykanállal eszi az életet, minden kell és minden érdekes. De azért tíz, húsz év elteltével az ember nem mondja azt, hogy „engem már nem érdekel a szex”. Más kérdés az, hogy egy idő után a mennyiségről a minőségre helyeződik a hangsúly, illetve igyekszünk újabb területeket felfedezni. Ez ugyanígy van a turnézással is: nem feltétlenül iszunk már meg annyi sört buli után, mint ezelőtt tíz vagy tizenöt évvel. Persze ugyanúgy szeretjük a sört, csak nem mindenféle pancsolt piákat iszunk. Ezt csak a példa kedvéért mondom. Jóllehet, a Tankcsapda 17 éve kisebb-nagyobb szünetekkel folyamatosan játszik, ennek ellenére mindig van egy csomó olyan dolog, ami abszolút izgalmos tud minket hozni bármelyik koncerten, bárhol is vagyunk.

Ennyi koncert és persze album után milyen forrásból lehet ihletet, ötletet meríteni ahhoz, hogy újat tudjatok mondani?

Nem tudom, hogy a többi zenekarnál ez hogy működik, szerintem én nem tudok újat mondani... A gondolataimat tudom új formába önteni, de újat nem tudok mondani. A legelső lemezeink számai is ugyanazon négy-öt téma körül forogtak, mint az utóbbi idők dalai. Az már más kérdés, hogy az évek múlásával az ember tapasztaltabbá válik: finomodik, érik a már kialakult véleménye ugyanarról a témáról. Még soha nem éreztem magunkon, hogy zenei értelemben vagy a szövegekben kiégtünk volna, vagy hogy nem lenne mondanivalónk. Ha valaki meghallgatja a legutóbbi lemezt, az nem fáradt, punnyadt dalla-

mokkal, szövegekkel, gondolatokkal találkozik. Nem vagyunk „csináljunk egy lemezt, hogy legyen pénzünk turnézni” típusú zenekar. Hogy mások hogy csinálják, gőzöm sincs. Nemrég olvastam egy interjút, ahol Lovasi önmagával kapcsolatban azt mondta, hogy ő már egy öreg, kövér ember. Én ezen meglepődtem, bár ő régebben is szeretett hasonlóan cinikus gondolatokat megfogalmazni akár önmagával kapcsolatban is. Én nem érzem magam se kövérnek, se öregnek. Bár nem vagyok egy dekával sem kevesebb, mint ezelőtt pár évvel, és az éveim száma is gyarapodott, de azt hiszem, ha valaki eljön egy koncertünkre, az láthatja, hogy a színpadi produkció, a zenekar és a közönség közti kommunikáció ugyanolyan intenzív, mint évekkel ezelőtt.

Amikor két éve itt jártatok, éppen felépülőben voltál a nyári ejtőernyős baleseted után. Jó néhány fel lépést le kellett mondanotok emiatt. Ennek ellenére hódolsz még ennek a sportnak?

Az ejtőernyőzés a privát szférámat érintő hobbi. Ez az én magánéletem, és nyilvánvalóan nagyon fontos, sokat jelent. Ha viszont összetöröm magam, akkor az nemcsak engem érint, hanem rajtam kívül még egy csomó embert, elsősorban Tamást és Cseresznyét, rajtuk és a technikusokon, a koncertszervezőkön keresztül pedig a közönséget – egy csomó más embert. Éppen ezért – kényszerűségből, mert egyáltalán nem örülök annak, hogy ennek így kell történnie – kénytelen vagyok féket szabni a saját szenvedélyemnek, legalábbis olyan formában folytatni, ami feltételezi azt,

hogy nem töröm össze magam egy-egy turné előtt.

Visszatérve a zenéléshez: várhatunk esetleg további videót az albumhoz?

Két klip készült eddig, az első volt a *Nem kell semmi* című számhoz az egyszerű postás története, illetve egyre gyakrabban látni a *Rock a nevemhez* készült Kistadion-beli koncertvideót. Tavasszal gyakorlatilag folytatjuk az országjárás további húsz városban, ahová még a viszonylag hosszú mostani turné alatt sem sikerült eljutnunk. Ehhez a turnéhoz készül még egy klip a *Füst és lábdob* című számból.

Mikor jut idő pihenésre?

Az év első két hónapja koncertmentes időszak, ebből két-három hét lesz, amikor valóban tudunk pihenni, kicsit családoznunk meg kutyáznunk. A turné tavaszi időszaka nagyjából március elejétől május közepéig tart majd, aztán jönnek a nyári fesztiválok. Jövő szeptemberben ér véget a lemezbemutató turné a szó szoros értelmében. Onnantól következik egy öt-lethajigálós, dalösszerakós, próbálgató, alkotói időszak. Ennek a végén jön egy lemez, de az még elég messze van.

ibsön

A Tű olvasóinak
üdvözléssel!!
Jukás J

Öngyógyító praktikák II.

„A BETEGSÉGNEK MEGVAN A MAGA OKA: NEM CSUPÁN VALAMI KELLEMETLENSÉG, HANEM FIGYELMEZTETŐ JEL. A BETEGSÉG AZ EGÉSZSÉG HIÁNYA. A FELÉPÜLÉSHEZ ARRÁ VAN SZÜKSÉGE, HOGY AZ EGÉSZSÉGES DOLGOKKAL FOG-LALJA EL MAGÁT, ÉS NE GONDOLJON FOLYTAN A BETEGSÉGRE. A BETEG GONDOLATOK BETEGSÉGET SZÜLNEK, AZ EGÉSZSÉGES GONDOLATOK PEDIG EGÉSZSÉGET. ARRÁ GONDOLJON, AMIT AKAR, S NEM ARRÁ, AMIT NEM AKAR.”

VERA PEIFFER

Bevezetőmet nem véletlenül kezdtem Vera Peiffer szavaival. Ő ugyanis egy remek könyvet írt a pozitív gondolkodásról. Ez a könyv mindennapi problémáinkkal foglalkozik, azaz a stressz, az aggodás, a magány, a féltékenység, az irigység és a betegség okát próbálja kideríteni, és mindezek megoldására ad néhány gyakorlati tanácsot.

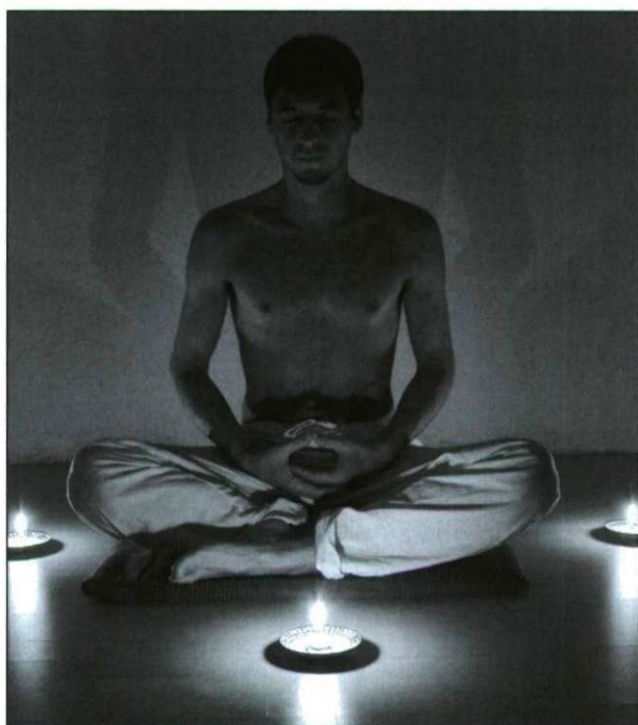
A pozitív gondolkodás előnyét már többen hangsúlyozták, köztük José Silva is, ahogy azt a múlt havi cikkemben olvashattatok. De nézzük: Vera Peiffer vajon hogyan vélekedik a betegségről?

■ Központban a személyiségünk

Az egyik alapvető probléma napjainkban az, hogy az orvoslás csak a betegséget, azaz a tünetet kezeli. Az orvos diagnosztizál, beazonosítja a betegséget, majd végül felírja a megfelelő gyógyszert. A figyelem központjába a betegség kerül, nem pedig a személy. Észre sem vesszük, hogy sokszor a betegség oka saját magunkban keresendő.

Az ember akkor betegszik meg, amikor legyengül az immunrendszere, mikor minden összejön, mikor túl sokat aggoddik, mikor állandóan csak rohan. Minden olyan esemény, ami az élet erőteljes megváltoztatására készíti, nyomást gyakorol az emberre, ilyen például egy szeretett rokon elvesztése, munkanélküliség vagy válás stb. Az aggodás, a szomorúság, a düh, a frusztráció, a gyűlölet, az irigység – ezek mind betegséget elősegítő érzelmek. Túlhajtják a szervezetet és elhasználják az immunrendszer épségéhez szükséges energiát. Mindez tudományosan bizonyított. Napjainkra becslések szerint a betegségek 70%-a pszichoszomatikus eredetű, ami azt jelenti, hogy a testi tünetek valamilyen feszültség kifejeződésai. A betegség a psziché egyensúlyának kibillenéséből ered, ami hatást gyakorol a test egy részére.

Például a félelem kiváló táptalaja mindenféle testi és mentális betegségnek. Amikor félünk valamitől, akkor gyakorlatilag negatív attitűddel gondolunk rá. Minél inkább tartunk egy betegségtől, annál inkább ki vagyunk szolgáltatva, annál inkább magunkhoz vonzzuk. Amikor félünk a jövőtől, gyakran menekülünk betegségbe. Így akarjuk elkerülni a történéseket. Azt bizonyára már mindenki megtapasztalta, hoagy ha egy nehezebb vizsga előtt állt, hamarabb megfájdult a feje, esetleg gyorsabban megbetegedett. Minél jobban félünk valamitől, annál erősebb tünetek jelentkeznek. Ha azt érezzük, hogy egyáltalán nem tudunk megbirkózni egy adott helyzettel, akkor biztosak lehetünk abban, hogy az idegrendszerünk segítségével testünk kivonja magát egy időre a forgalomból. Minderre megoldás: a színmeditáció. A gyors felépülés egyik előfeltétele a relaxált test, hisz ilyenkor csökken a feszültség.

■ Színmeditáció

- Helyezkedjünk el kényelmesen ülve vagy fekvé, ahogy a legkényelmesebb.
- Csukjuk be szemünket, és figyelmünket hozzuk befelé, saját magunkra koncentráljunk. Érzékeljük fekvő testünket, fejünket, vállunkat, karunkat, lábunkat és lábfejünket.
- Ezután képzeljünk el egy magas lépcsőt, melynek legfelső lépcsőfokán állunk és lefelé nézünk. Lassan induljunk el a lépcsőn lefelé. Minden lépcsőfokkal egyre mélyebb relaxált állapotba kerülünk.
- A lépcső aljára érve egy gyönyörű kovácsoltvas kapu előtt találjuk magunkat. Ez vezet egy általunk képzeletben kiválasztott helyre: lehet az egy virágos kert, egy hűvös szellő járta tengerpart stb. A kapun csak akkor tudunk bemenni, ha hátrahagyjuk mindennapi gondunkat, és behelyezzük a kapu mellett levő faládikóba. Ha ezt megtettük, kinyílik az ajtó.
- S most belépünk a szentélybe, ahol békés derű fogad bennünket. Egy csodálatos helyre értünk. Fák, virágok, lágy szellő, csiripelő madarak... minden van, ami nekünk kedves és szép.
- Keressünk a kertben egy kényelmes helyet, dőlünk le és lazítsunk. Vegyünk mély lélegzetet, és kilégzéskor képzeljük el a piros színt. Közben lazítsuk el a fejtetőt, a szem és az áll körüli izmokat.

• Újra vegyünk mély lélegzetet, és kilégzésekor a narancs-sárga színt képzeljük el. Közben lazítsuk el a váll-, a kar- és a mellkasi izmokat.

• Így haladunk lassan tovább felfelé: a következő kilégzésekor sárga színt képzelünk el, közben lazítsuk el a gyomor- és az ágyéktáji izmokat és a lábizmokat. Ezután a zöld szín következik, lazítsuk el gondolatainkat. Minden lecsillapodik.

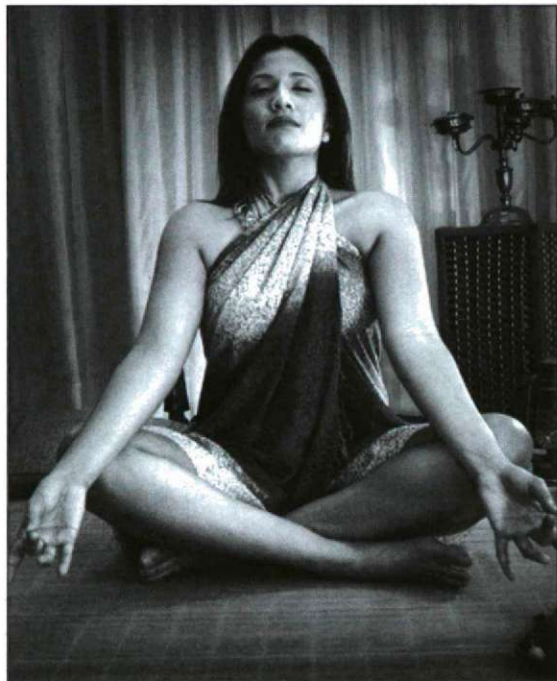
• Vegyünk újra mély lélegzetet és kilégzésekor a kék színt képzeljük el. Testi és gondolati nyugalomba kerülünk. Egyre mélyebbre merülünk a relaxált állapotban. A következő kilégzésekor a lila színt elképzelve gondolataink teljesen elcsendesednek. Végül a püspöklila szín békés nyugalma árasztja el egész testünket. Egyek vagyunk a környezettel, harmóniában vagyunk magunkkal és a környezettel is. Teljesen szabadok vagyunk. Addig maradjunk ebben az állapotban, ameddig csak jólesik.

• Az ajtót becsukva lassan induljunk fel a lépcsőn, és nyissuk ki szemünket. A nyugalom érzete sokáig velünk marad.

Minden nap legalább egyszer szakítsunk időt erre a színmeditációra. S ha már a színmeditációnál tartunk, fontos megemlítenünk a különféle színekben pompázó kristályok gyógyító hatásait is.

■ Gyógyító kristályok

Testünkön hét nagy energiaközpont van, amelyek hatással vannak a fizikai, értelmi, érzelmi és szellemi egészségre. Ezek az energiaközpontok a csakrák, amelyek közvetítik felénk az Egyetemes Életerőt (Egyetemes Életerő: az élet kimeríthetetlen, természetes forrása). Különböző frekvenciákon rezegnek, s ezeket a különböző frekvenciákat fizikai szinten más-más színnel azonosíthatjuk. A kristályok ugyanezen az elven működnek. Rezgési frekvenciájuk, amelyet a képzeletünk ereje aktivál, természetűl fogva gyógyító erejű. Ez a jelenség például meditációs vagy vizualizációs gyakorlattal érhető el. A kristályok tehát felhasználhatók energiaközpontjaink kiegyensúlyozására, harmonizálására. Segíthetnek abban, hogy hozzáfér-

jünk saját természetes öngyógyító képességünkhöz, és előmozdítsuk fizikai, mentális és szellemi egészségünket.

Ahhoz, hogy fölszabadítsuk ezt a gyógyító erőt, nem kell más, csak hogy elménk energiáit a kristályokra összpontosítsuk, amelyet a hét energiaközpontunk egyikére helyezünk el.

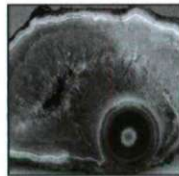
■ A kristályok használata

Mielőtt elkezdénénk a meditációt a kristályok segítségével, fontos, hogy ügyeljünk azok tisztaságára. A tisztítás ugyanis semlegesíti a nem helyénvaló energiákat, és újratölti a kristályt. A tisztításnak többféle módja lehet: tegyük ki a napra huszonegy órára, füstöljük meg illatos füvek füstjével vagy tegyük folyó víz alá és közben képzeljük magunk elé egy csodálatos víz-esést. A tisztítás során a kristályokat úgyszólván „bekapcsoljuk”, mint a rádiót. De ahhoz, hogy elkapjuk a kívánt „adást”, pontos hangolás kell. Mondjuk magunkban: azt akarom, hogy ez a kristály hathatós eszköz legyen a gyógyításhoz. Ezután pedig már csak hanyatt kell fekdünnünk, kényelembe helyezzük magunkat, ezután ráhelyezzük valamelyik csakránkra a kristályt, és kezdődhet is a meditáció.

Nézzünk néhány példát különféle kristályok hatásaira:

• Achát (a gyökércsakra kristálya)

A tűzachát vagy a barna/feketebarna mohaachát segít növelni az önbecsülésünket, testi és érzelmi biztonságérzetünket. Jó hatása van olvasási zavarok, depresszió, letargia ellen.

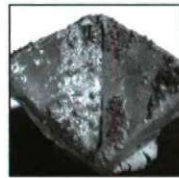
• Holdkő (hasi csakra kristálya)

Általában színtelen, fehér, esetleg ezüstös. Lényünk női oldalát erősíti. Érzelmileg nyugtató hatású, segít a helyzetek tárgyilagos szemlélésében és a túlérzékenység csillapításában. Gyógyhatásai közé tartozik a méregtelenítés, a szorongásoldás.

• Kalcit (köldökcsakra kristálya)

Ez a kristály sokféle színváltozatban létezik, de a köldökcsakrához leginkább a sárgás vagy aranyszínű árnyalatú példányok illenek. A kalcit felerősíti e csakra energiáját. Különösen alkalmas a lép-, vese- és hasnyálmirigypanaszok orvoslására.

• Jade (szívcsakra kristálya)

Ez a zöld színű kristály biztonságérzetet, védelmet ígér azoknak, akik sebezhetőnek érzik magukat. Lágy rezgése erőérzetet, kitartást kölcsönöz, ha félünk, fenyegetve érezzük magunkat. A zöld az egyensúly, a gyógyítás erejét sugározza.

Rohanó mindennapjaikat, a vizsgadrukkokat, személyes problémáinkat könnyebbé tehetjük; egyszerűen csak napi fél órát kell meditációra szánnunk. Na és persze nem árt néhány kristályt is beszerezni, így még jobban hozzájárulhatunk testünk, lelkünk és szellemünk erősítéséhez.

Szél Adrienn

Balogh Gyula versei

maradok

ahogy Isten
napszínű kezével
lenyúl a
rögök közé,
megsömörlik.
s számban marcipán ízű
mosollyal nézem
az omlott vályogtól
tarka pusztát.
én itt maradok Magyarországi!
mert, szeretlek,
ahogy az úszó
öleli a vizet!
ha nehéz is,
csak benned mozoghatok!

(2006. nov. 18.)

egyedül

magányos cigarettám görgetem
a hamutól u betűiben,
fanyar szalmabor,
s keserűség nyelvem alatt.
elveszttem a tartásom, Nélküled
gyenge vagyok.

(2006. okt. 13.)

várok rátok

van hogy mégis
sarkig tárom zsanérjait rozsdás lelkemnek,
s várlak titeket.
de az csak tátong,
s lesz egyre mélyebb,
mint a kút
ezek a gyűrűk az én mécssem falai,
bennük fülök, mint a gyertya: saját levemben
de utolsó levegőmből kiáltok:
emberek! emberek hol vagytok?!

(2006. okt. 28.)

meghozott döntés

leáldozott a naiv hitnek,
elfelejtetek Téged.

a százszorszép rajtunk nem bontott fodrot,
egymást nem láttuk, pont rosszkor volt ott
irtózatos válllival az iskola

kértük, de a múlt nem volt jó mostoha,
mit élénk dobott, hogy egyik:
átnosztalgizott délutánokban
megfakult emlékeink sora. kevés.

(2006. júl. 22.)

lennék

lennék a szemed, hogy mindig lássalak,
lennék a hajad, hogy válladon simogassalak,
lennék a bőröd, hogy öleljelek, tartsalak,

lennék a talpa, hogy érezzem, ha fáradsz,
s lennék a kezed, hogy én verhessem ágyad,
s a sötétben kapcsoljak lámpát, ha a ruhád nem találod

lennék a vállad, hogy viseljem terhed,
lennék a szíved, hogy kergessem véred
míg élsz, s ha felsz megfeszüljek érted!

de csak az emléked vagyok.

felejteni

megbúsult gyermekségünk búcsúját
szembunyás alatt feledném,
ha íze nem lenne ott az ételben,
illata a levegőben,
hangja imáimban, és
magánytól rikkadt, szótlán perceimben is.
nem felejtetek el Téged.

(2006. júl. 27.)

újra megszületni

amerre eddig néztem,
kihunytt fél szemem világát,
de a másik annál tisztábban
néz a világba: arafelé
frissebb a márnak íze és illata.

a magnak is fűj, mikor széthasad,
de elültetjük: „hátha fu lesz belőle!”

(2006. júl. 20.)

Monoron

deresen írok most, sajtó háttal.
véreset koppannak a kövek rajtam,
s kárörvendés hozotttűze rágia körbe
Monoron töltött perceim.

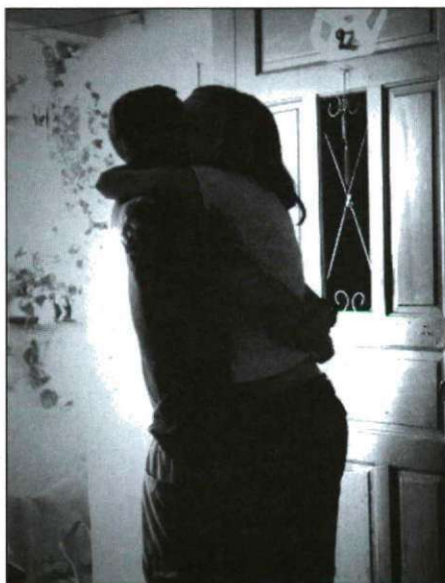
(2006. apr. 9.)

Karácsonyi mese

A lány az ablakhoz szaladt, félrehúzta a függönyt és nagy, kék szemekben könny csillant: Havazik – suttogta. A házat mézeskalács illata töltötte be, s az édes melegben csak nézte, ahogyan a hatalmas hópelyhek játszadoznak a jeges szélben s az utcai lámpa fénygömbjében apró csillagok járnak táncukat.

Ő is hópihe akart lenni, kergetőzni a többi, milliónyi pehellyel, szabad akart lenni, a szélre bízni magát és repülni. El, fel a magasba, majd újra le, de soha nem földet érni. Ólomsúlyú lelkét most könnyebnek érezte, hiszen volt egyetlen pillanat, mely csak az övé volt. Egy percre elfeledkezett arról, hogy egyedül van. S hogy egyedül lenni ő akart. Hiszen nem szárnyalhat a lelke, ha egy másik életért is felelős, ha nem csak ő létezik maga számára. Legálábbis akkor úgy gondolta.

Soha nem felejtí el azt a könnytől csillogó smaragdzöld szempárt, és a pillanatot, mikor kimondta felette az ítéletet. Két hónap telt el azóta, hogy azt, aki

őt mindennél jobban szerette, elüldözte maga mellől. Csak azért, hogy ne legyen. Csak azért, hogy szenvedhessen. Pedig nem szeret szenvedni. Már nem tudja, miért tette. Magának sem adott esélyt a boldogságra. S Neki sem.

Egy könnycsepp hullott az ablakpárkányra, s később ezernyi követte. Megolvadt hópelyhekként záporoztak szeméből a könnyek, jelezvén az elmúlást, miként a természet gyönyörű csodájából könnycsepp lesz.

Miként csak a szerelem elmúlása tud fájni.

Kopogtattak.

A lány értetlenül nézett az üres lakáson át az ajtóra, odasietett, lassan kinyitotta, és némán állt. Ő is. Zöld szemében a lány önmagát látta.

Szenteste mégsem lehetsz egyedül. – mondta ő, és a lány kezébe ajándékdobozt nyomott. Megölelték egymást, először csak félve, lassan, azután úgy, ahogyan régen.

Hosszan, szenvedélyesen... végtelenül boldogan.

Hisz karácsony este volt, amikor bármilyen csoda megtörténhet.

Törteli Nikolett

Egy magányos estén

Egy szál cigaretta

Szeged legbékésebb helyén tört rám a gondolat: milyen jó volna nem létezni többé. Ültem a bársonyos-hideg novemberi napsütésben a Téren, ahová mindig elvonulok, ha bánatos vagyok, és azon gondolkodtam cigarettám utolsó lobbanásait figyelve, miért vagyok még mindig itt.

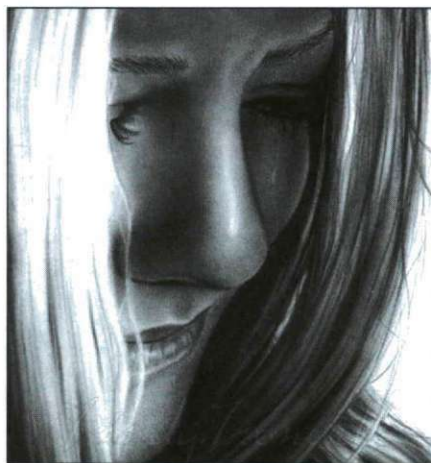
Húsz évetem százhusznak érzem, vállaim húzza a súlyos teher, hogy most is elrontottam. Megtettem valakivel azt, amit nem is olyan régen még velem tettem meg. Azt, ami után úgy éreztem, innen nincs már tovább. De a robotként, csakis minimális testi szükségleteimet kielégíteni hajlandó napok, hetek után úgy éreztem, igenis van élet a lélek halála után.

Felálltam és továbbléptem abban a boldog tudatban, hogy meggyógyultak lelkem vérző sebei.

Tévedtem.

Megint.

Nem mértem fel sérüléseimet, úgy értem el, hogy ne lássam saját nyomorú-

ságom, hogy egyszerűen elfordítottam a tekintetem. Hiszen ha egy problémáról nem veszünk tudomást, a probléma nem létezik. Egészen addig, amíg valami újra önvizsgálatra nem kényszerít, és akkor aztán a pusztítás még nagyobb lesz.

Egy csodálatos ember szerelmét vívtam ki, egy olyan emberét, akire gondolkodás nélkül rábíznám az éle-

tem. Boldogan és bátran néztem magamba, de a mosoly lefagyott az arcomról, hiszen parázsló, füstölögő romokat találtam. És így nem lehetek boldog. Sajnos az az érzésem, szívem soha nem fog hamuvá égni, mint a cigaretta a kezemben. Hiszen építeni csakis arra lehetne. De nem tudok. Már nem. Nem tud már jobban fájni.

Ezért volna jó csak úgy nem lenni többé. Lelkem felszállhatna imádott felhőim közé, melyeket egy jó ideje nem láttam. Mert nem nézek felfelé.

Ahogy ezt írtam, kitisztult az ég. Már felhőim sincsenek. Így hát tényleg a semmiben lebegnék, ha csontbörtönöm nem tartana fogva. Ha mindent másként csináltam volna és akkor, ott a Petőfi-hídon... tényleg leugrom. A semmibe. A könnyeim után.

Vagy talán elég volna cigarettám fel szálló hamvait követnem...

Törteli Nikolett

Búcsú a kardoktól

A VILÁG FILMGYÁRTÁSÁNAK NAGY KLASSZIKUSAI, LEGMEGHATÁROZÓBB ALKOTÁSAI KÖZÖTT SZINTE KIZÁRÓLAG AMERIKAI ÉS EURÓPAI – VAGYIS FRANCIA, ANGOL, OLASZ ÉS ESETLEG NÉMET – FILMEK SZEREPELNEK. MÁSHONNAN, PLÁNE ÁZSIÁBÓL GYAKORLATILAG SENKIT SEM SOROLNAK A LEGNAGYOBBAK KÖZÉ. A NAGY-NAGY KIVÉTEL A MÁR ELHUNYT ZSENIÁLIS JAPÁN RENDEZŐ, AKIRA KUROSZAVA, AKINEK MUNKÁIT A LEGJOBBAK KÖZÉ SOROLJÁK, MAGASZTALJÁK, IDÉZIK ÉS UTÁNOZZÁK. NEMRÉGIBEN A GRAND CAFÉBAN AKIRA KUROSZAWA FILMJEIT, A *HÉT SZAMURÁJ* ÉS *A VIHAR KAPUJÁBAN* CÍMŰ REMEKEKET LÁTHATTA AZ ÉRDEKLŐDŐ KÖZÖNSÉG.

Akira Kurosava (1910-1998) Tokióban született egy középiskolai tornanárnár hetedik gyermekeként. 1928-tól a nyugati festészet iskoláján tanult, mellette filmmel, színházzal és irodalommal foglalkozott. Az európai, elsősorban az orosz művészet iránt érdeklődött. 1929 és 1932 között illusztrátorként dolgozott, 1936-ban a Toho filmstúdióban helyezkedett el asszisztensként. Forgatókönyveket írt, ezek egyikéből rendezte első filmjét, *A judó legendáját* 1943-ban. 1948-ban saját filmvállalatot is alapított, mely az 1970-es évekig működött. Kurosava világhírét *A vihar kapujában* alapozta meg, amellyel elnyerte a velencei nagydíjat. Ezzel a művel nemcsak a rendező, hanem az általa felfedezett főszereplő, Toshiro Mifune (1920-1997) is világhírű lett.

Mély benyomást tett rá Hollywood, különösen John Ford westernfilmjei, és színészeinek gyakran adott olyan utasítást, hogy játéktípusukon westernfilmek tanulmányozásával finomítsanak. Az európai művészetből merített témáit mindig a japán hagyományok alapján dolgozta át.

Fontosabb filmjei: *A vihar kapujában* (1950), *A hét szamuráj* (1954), *Véres trón* (1957), *Rejtett erőd* (1958), *Ég és föld között* (1963), *Rőtszakállú* (1965), *Derszu Uzala* (1974), *Az árnyéklovás* (1980), *Káosz* (1985).

A vihar kapujában című film a japán naturalista író, Rjúnoszuke Akutagava két elbeszélése alapján készült. Az alap-történet szerint egy bandita megtámadja az erdőbe tévedő szamurájt, hogy elcsábítsa szép feleségét: miután megerőszkolja az asszonyt, a fához kötözött férfi kiszabadul, majd rejtélyes módon életét veszti. Kurosava az egyszerű mesét keretbe helyezi. A film kezdetén a tomboló vihar elől egy kapu alá menekül három ember, közülük ketten tanúi voltak a gyilkosságnak. A kihallgatás történetét mesélik el. Tanúskodik a gyilkossággal

vádolt bandita, a megerőszkolt feleség és a megidézett férj szelleme is. Hármuk elbeszéléseiből különbözőképpen olvasható ki a történet. A kapu alá menekült favágó végül vonakodva beismeri, hogy mindent látott, és előad egy negyedik történetet, amelyből kiderül: mindhárom résztvevő hazudott. A bonyolult forgatókönyvet Kurosava saját bevallása szerint nemcsak a színészek, de még a rendező asszisztensei sem értették.

A néző számára nem létezik független forrás, nem lehet egyértelműen rekonstruálni a történeteket. Ez a film vilá-

gossá teszi, hogy a különböző mesélők szubjektív szándékától és attól függően, amit mondanak, nem arra következtethetünk, ami történt, hanem arra, hogy ők hogyan szerették volna, ha történik, vagy hogyan szeretnék velünk láttatni a történeteket. Ez a film a történetmondás legmélyebb problémáit veti fel, amennyiben egyfelől hangsúlyozza az elbeszélő és a befogadó szoros együttműködését, másfelől pedig minden történet végső konstruáltságát.

Kurosava úgy rendezi meg a kihallgatási jeleneteket, hogy a tanú a kamerával üljön szembe (mindazonáltal nem a kamerának beszél), mintha a közönség ülne a bíró székeiben – ezért is nem halljuk a bíró hangját, csak a tanúk válaszát. Ez a beállítás nagyon erősen sugallja, hogy egy történet igazságának megítélése mindig legalább annyira erkölcsi kérdés, mint amennyire a tények kérdése, főleg, ha a tényeket nem tudjuk tisztázni.

A filmet a kevésbé ismert Martin Ritt westernként forgatta újra 1964-ben *Erőszak* címmel: négy évvel a másik Kurosava remake, *A hét szamuráj*ból *Hét mestervívész*t formáló John Sturges filmje után, és pontosan egy évben Sergio Leone *Egy maréknyi dollárért* című örökbecsű spaghetti-westernjével.

*A hét szamuráj*ban a banditák a film kilencvenedik percében bukkannak fel. Egy teljes játékfilmyi időn keresztül csak a várakozás...

Kurosava számára a szamurájok nem feltétlenül félistenek és feddhetetlen hősök. Emiatt sok kritika is érte hazájában, sőt, pályafutása későbbi szakaszában szinte kizárólag nyugati pénzből tudott csak forgatni.

A hét szamuráj sem feltétlen hősi eposz, hiszen a cselekmény középpontjában álló küzdelem sem valamilyen magas szociális célért, hanem mindössze egy szegény falu rizstermesztéséért folyik. A 16. századi Japánban járunk ugyanis, véres polgárháborúk és középkori anarchia idején, amely egyben a szamurájok, az egykor oly dicső harcos kaszt hanyatlásának a kora is. Ám az igazi vesztesek itt is a parasztok, akiket minden harcoló fél gond nélkül kirabol és megsarcol. A falu bölcse úgy határoz, hogy kivételesen megvédi magukat. Úgy dönt, hogy felbérelnek néhányat a mindenütt megtalálható gazdátlan szamurájok, roninok közül.

A filmnek mintegy felét teszi ki a felvezetés, vagyis a falu életével való megismerkedés: a szamurájok toborzása, megérkezésük és a felkészülés a harcra, amelynek során a falusiakat is megpróbálják kiképezni.

Hangsúlyos és nagyon jól felépített jelenetek során találkozunk minden egyes

szamurájjal. Ezek során megismerjük a jellemeket, az igazán izgalmas részek a banditákkal való összecsapások. A végső ütközet pedig egészen lenyűgöző: komoly kritikusok minden idők egyik leghatásosabb csatajeleneteként tartják számon.

Esik az eső, a felhők és az eső miatt félhomály, minden csupa sár, a sűrű, nedves agyagot lovak patája veri fel, bele a kamerába, a futó falusiak és a szamurájok lábszárakra tapadó szennyes ázalékban rohannak egyik csataterőről a másikra.

Az esőfűgőny és a köd mindent beborít, a küzdelem a sártengerben egyre kaotikusabb, már csak a végső erőlködés, az élethalálharc elmondhatatlan kínja érezhető, majd lovas nélküli lovak vágatnak körbe, ebből tudják meg a szereplők, s tudjuk meg mi, nézők is, hogy a banditákkal végeztek, a csatának vége. Kacusi-ró a földre rogyva zokog, Kambei, a karizmatikus szamurájvezér és életben maradt társa holtfáradtan liheg. Nincs ebben semmi heroikus vagy felszabadító: őrjítően nehéz munka fejeződött be. A hét szamurájból négyen elesetek.

A szamuráj harcmódor egyetlen erőteljes suhintásból álló küzdelem – amely szöges ellentéte a védő-hárító nyugati, kardozós filmeknek – óriási drámai hatást nyújt: Kurosava ezt maximálisan ki is használja. Fontos szerepet játszanak az első puskák is, a fegyverek, amelyek megpecsételték a szamurájok sorsát.

Kurosava filmjének eredetije 208 perces, vagyis kis híján három és fél órás, nálunk viszont a közönségbarátabb „nemzetközi” verziót forgalmazták. Kíváncsiak lennénk a kimaradt 67 percre is...

Tordai Gábor

WWW.JGYTF.U-SZEGED.HU

Arcok a vászonról

CHRISTOPHER WALKEN

SOROZATUNKBAN OLYAN SZÍNÉSZNÓKET, SZÍNÉSZEKET SZERETNÉNK RÖVIDEN BEMUTATNI, AKIK TÖBB MEGHATÁROZÓ FILMBEN MEGMUTATTÁK TEHETSÉGÜKET, ÁM MINDEZEK ELLENÉRE MÉGSEM TARTOZNAK A SZUPERSTÁROK KÖZÉ.

Ronald Walken 1943. március 31-én született New Yorkban egy pék gyermekeként. Apja péknek szánta a harmadik fiúgyermekét, de az anyja inkább a művészi pályára felé szerette volna terelni. Testvérei-

hez hasonlóan ő is táncleckéket vett, és már tízévesen rendszeresen feltűnt különböző tévéműsorokban, és résztvevője volt a rövid életű *The Wonderful John Acton* című sitcom sorozatnak. Színészi pályára felé Jerry Lewisszel történt találkozás után fordult, ekkor határozta el, hogy belőle színész lesz. 14 évesen állt először profi fotós elé, amikor is egy naptárhoz pózolt kismacskákkal. Nem kizárt, hogy kicsinek találta a macsekakat, és ezért a következő évben már oroszlánok mellett ügyködött egy cirkuszi idomár segítőjeként. Testvéreivel a New York-i Professional Children's School növendékei lettek, majd 1961-ben Ronald beiratkozott a Hofstra Egyetemre. Szerepet kapott a *Best Food Forward* című Broadway-musicalben, amelynek sztárja egykori osztálytársa, Liza Minnelli volt. 1964-ben a West Side Storyval lépett fel különböző városokban, ekkor találkozott Georgianne Thon színésznővel, akit 1969-ben feleségül vett. A Christopher nevet egy énekesnőnek köszönheti, aki nem találta a karizmatikus fiatalembert „ronaldos”-nak. Első prózai szerepét már Christopher Walken néven alakította, és Fülöp francia királyt személyesítette meg *Az oroszlan télen* című Broadway-előadásban.

1968-ban állt először kamera elé Robert Frank *Me and My Brother* című filmjében. Első főszerepet pedig négy évvel később kapta az alacsony költségvetésű sci-fi thrillerben, a *The Mind Satchersben*.

Az igazi áttörést Nick szerepe jelentette *A szarvasvadászban*, amelyért a legjobb mellékszereplőnek járó Oscar-díjban részesült. A legendák szerint ennek a szerepnek köszönhetően akarta George Lucas Walkenre bízni *Han Solo* szerepét

a Csillagok háborújában, melyet végül Harrison Ford kapott.

1983-ban Stephen King *Holtidő* című regényéből készült filmjében a főszereplő Johnny Smithet alakítja, aki öt év kómából felébredve lassan rájön, hogy olyan természetfeletti képességekkel rendelkezik, amelyekkel be-

folyásolható a jövő.

Mindenképpen érdemes megemlíteni a '93-ban forgatott *Tiszta románc* című Tony Scott örületben. A filmben Vincenzo Coccotti maffiózót alakítja állati módon, ki ne emlékezne a Dennis Hopperrel folytatott emlékezetes olasz keletkezéstörténetre...

1995-ben egy újabb remek szerep a *Holtidő* című akciófilmben Johnny Depp-pel. Ekkorra már észrevették a rendezők, hogy Walkenre nyugodt lélekkel rá lehet bízni minden rosszfiú szerepet. Ebben a filmben is megbízhatóan hozza a kötelezőt.

Gregory Widen látomásában, *Az angyalok háborújában* Gábielt alakította félelmetes módon. Az isten ellen lázadó angyalok vezetőjeként egy lélek után folytatnak hajtóvadászatot. Az oszlopok tetején gubbasztó angyalok látványa nem könnyen felejthető és a sztori is elmegy. Persze Lucifer (Viggo Mortensen) sem maradhat ki a buliból, a kérdés, hogy vajon kinek az oldalán száll csatába.

1999-ben egy bájos filmvígjátékban (*Csapás a múltból*) alakított ismét nagyot Brendan Fraser, Alicia Silverstone és Sissy Spacek társaságában. A paranóias tudós apuka 35 évét tölt a föld alatt családjával egy be sem következett atomkatasztrófa miatt. A komikumot a fiú felszínre menetele hozza meg, amikor szembeesül a megváltozott világgal.

2002-ben ismét Oscarra jelölték Spielberg *Kapj el, ha tudsz* címet viselő krimiféle-

ségében. DiCaprio és Tom Hanks hátszájában ismét apaszerepben. Az apja álmait megvalósítani igyekvő fiú és az ifjú szélhámos lekapcsolását élete legfontosabb tettének tartó FBI ügynök párviadala, komikus és romantikus szálakkal fűszerezett története nem véletlenül hozott több jelölést is a film számára.

Aktuális filmje a Frank Coraci által rendezett *Távkapcs* ismét egy könyvedebb szórakozást kínáló mozi, melyben az egyik legnépszerűbb mai komikussal, Adam Sandlerrel és a gyönyörű Kate Beckinsale-lel együtt sziporkázik.

További filmjei: *Annie Hall* (1977), *A Mennysors kapuja* (1980), *A háború kutyái* (1980), *007 – Halálvágta* (1985), *Halálzóna* (1987), *New York királya* (1990), *Idegenek Velencében* (1990), *McBain* (1991), *Batman visszatér* (1992), *Wayne világa 2.* (1993), *Ponyvaregény – Pulp Fiction* (1994), *Vad oldal* (1995), *Leszámolás Denverben* (1995), *Kutass és rombolj* (1995), *Hajt a vér* (1995), *Az utolsó emberig* (1996), *A temetés* (1996), *A graffiti királya* (1996), *Celluloid* (1996), *A tökéletlenek* (1997), *Segítség, elraboltam magam!* (1997), *Egértanya* (1997), *Az angyalok háborúja 2.* (1998), *Az Álmosölgy legendája* (1999), *Amerika kedvencei* (2001), *Biliárd életre-halálra* (2002), *Kenguru Jack* (2003), *Gengszter románc* (2003), *Az Amazonas kincse* (2003), *A tűzben edzett férfi* (2004), *A stepfordi feleségek* (2004), *Ünnepontok ünnepe* (2005), *Románc és cigaretta* (2005), *Domino* (2005).

Jevgenij

A színház dzsungele

A NEMZETI SZÍNHÁZ NOVEMBERBEN TŰZTE MŰSORRA DÉS LÁSZLÓ ÉS GESZTI PÉTER DARABJÁT, A *DZSUNGEL* KÖNYVE CÍMŰ ELŐADÁST. MIVEL MÁR RÉGÓTA SZERETTEM VOLNA LÁTNI A DARABOT, RÖGVEST VETTEM JEGYET EGY KORA DÉLUTÁNI MATINÉ ELŐADÁSRA. HÁT SZÓ SE RÓLA, NEM SOK KOROMBÉLI AKADT A NÉZŐTÉREN, MIVEL SIKERÜLT KIFOGNOM AZT A NAPOT, AMELYIKRE SZEGED ÖSSZES ÁLTALÁNOS ISKOLÁSA JEGYET VÁLTOTT. ÍGY NEKEM MÁR CSAK A KAKASÜLŐN JUTOTT HELY.

Az előadás ettől a kis kellemetlenség-től eltekintve lenyűgöző volt. A zene magáért beszélt, és emellé társult a nagyszerű díszlet és látványvilág. Meg kell mondanom, hogy legjobban arra voltam kíváncsi, hogyan oldják majd meg az állatok ábrázolását emberekkel. Zseniálisan. A színészek egytől egyig olyan hitelességgel bújnak a farkasok, majmok bőrébe, hogy szinte megjelentek lelki szemem előtt a dzsungel állatai. Mégis ki kell emelnem Ká, a kígyó és egy zsákmányul elejtett őzgidá karakterét. Amikor Ká megjelent a színpadon, még a hátam is lüdbörzött. A gida szerepébe egy törekény színész nő búj. Ahogy karakterének megfelelően remegett, szökellt, egy valódi őzike körvonalazódott alakításában.

A darabnak érdekessége volt, hogy egy csoporttársamat is felfedeztem a farkasok között. Csorba Kata huszonkét évesen már a Nemzeti Színház színésze. Ez nem kis siker az ember életében. Hogy mivel jár ez a nagy lehetőség, miben változott élete, arról meséljen ő maga.

Mióta foglalkozol színésszel, színjátszással? Mi az, ami megfogott ebben a kemény, de varázslatos hivatásban?

Az általános iskolát dráma tagozatos osztályban végeztem. Tíz éves voltam, amikor Heltai Jenő *Csipkerózsika* című művét vittük színre. Nekem – mint fő-

szereplőnek – rettenő megterhelő dolog volt, végig kellett aludnom az előadást. Már ott kitűnt a tehetségem... (nevet) A középiskola kiválasztásakor a képzőművészet került előtérbe, a Tömörkény Gimnázium iparművészeti szakán szereztem keramikus képesítést. A gimnázium vége felé viszont már egyre többet hiányoztam a rajzóráról a szavalóversenyekre való felkészülés miatt. Az akkori magyartanárnom, Kondász Rózsa terelgetett vissza a színház világába, megismertette annak egyik ágával, az alternatív színjátszással. Ekkortájt láthatam olyan előadásokat, akár az alternatív színházi heteken vagy a Pince Színházban, amelyek – azt hiszem –, örök életre valamiféle irányvonalat mutatnak nekem. Ő hívta fel arra is a figyelmemet, hogy Szegeden színészképző indul. Így párhuzamosan felvételiztem a főiskola magyar-művelődésszervező szakára és a Szegedi Színtanodába. Hogy mi vonzza az embert erre a pályára, az általában nagyon összetett. Nálam is így van ez. A színészet szerintem egyensúlyozás egy pallón a valóság hatványozott megélése és a felszabadult, gyermekies játék között. Az egyensúly megtalálása izgat!

Mióta vagy tagja a Szegedi Nemzeti Színháznak? Hogyan sikerült ilyen fiatalon bekerülnöd egy ilyen nivós társulba?

Elsőéves főiskolásként megnyertem a Szegedi Egyetem által meghirdetett szavalóversenyt, melyen a zsűri elnöke Székelyi József volt. Ott felfigyelt rám, s ezután figyelemmel kísérte a munkám. A színtanoda záróakkordjaként két vizsgadarabbal mutatkoztunk be a nagyközönségnek, *A nyolc nővel* és a *Ponyvaregényvel*. Ezután négyen az osztályból szerződést kaptunk a Szegedi Nemzeti Színházba. Bár az épület nem volt ismeretlen számunkra, stúdiósként sokat dolgoztunk már itt, a szerződésünket 2006 nyarán írtuk alá.

Sokat változott az életed, amióta szerződöttél? Hogyan alakul egy heted, hányszor van próbád, előadásod?

Az elmúlt hetem például úgy nézett ki, hogy reggel kilenctől este tízig dol-

goztunk a színházban. Két előadás, utána próba. Jelenleg öt produkcióban dolgozom, a *Dzsungel könyve* mellett játszom a *Játék a kastélyban* című előadásban, a *Mechanikus narancsban* és próbálom a *Liliomfit*, illetve *Az alhangyát*. Rég volt szabadnapom, persze azért akadnak levegősebb hetek is.

Tanulmányaidat hogyan tudod az állandó próbákkal összeegyeztetni? Nem fárasztó néha?

Most éppen sehogy. A főiskolából még egy évem van hátra, de körvonalazódik, hogy ez jövőre is így lesz. Muszáj lesz most halasztanom és levelezőn befejeznem a képzést.

Van-e példaképed? Van-e szerepálmód?

Példaképeimet általában a közvetlen környezetemből választom, nem biztos, hogy a nevük sokat mondana az olvasóközönségnek. Fontos, hogy a komplex egyéniség hasonlít rám, és ehhez ismerem kell. Nem feltétlenül jó, kifogástalan életvitelű emberekkel beszélek. Egyszerűen hatnak rám. Persze vannak kedvenceim a szakmában, az itthoniak közül például Csákányi Eszter, Kerekes Éva. Van egy pár szerepálmom, a legtöbb azonban csak húsz év múlva lesz esedékes, és ki tudja, mi lesz húsz év múlva? Zenés műfajon belül szívesen játszánám a *Kabarét*.

Mit szeretnél elérni ezen a pályán? Mi a célod?

Egyleg megmaradni a pályán és tanulni. Sajnos nem vagyok az a hosszú távra tervező típus. Eddig mindig adódtak a lehetőségek, és azokhoz kellett felnőni! Azért alternatív vonalon nagyon szeretnék dolgozni.

Mit jelent számodra ez a lehetőség?

Mindenképpen nagy lehetőség, így fiatalon, rögtön a stúdió elvégzése után szerződést kapni, ráadásul a szülővárosomban. Ez persze felelősség. Ajándék, de nagy akarással és rengeteg tanulóssal kell megköszönni.

Dévényi Dia

Grabovszkytól a vándorló palotáig

SZERTE A VILÁGON OKTÓBER 28-ÁN ÜNNEPELTÉK AZ ANIMÁCIÓ VILÁGNAPJÁT, IMMÁR ÖTÖDIK ALKALOMMAL. A DÁTUM EMILE REYNAUD OPTIKAI SZÍNHÁZÁHOZ KÖTHETŐ, MELYEK 1892-BEN EZEN A NAPON TARTOTTÁK AZ ELSŐ NYILVÁNOS VETÍTÉSÉT – TÖRTÉNT MINDEZ 4 ÉVVEL A LUMIER FIVÉREK FELBUKKANÁSA ELŐTT. SZEGEDEN A GRAND CAFÉ HARMADIK ALKALOMMAL CSATLAKOZOTT A RENDEZVÉNYSOROZATHOZ. ELŐSZÖR ÚGY TERVEZTEM, HOGY CSAK A 27-EI, PÉNTEKI PROGRAMOKRA LÁTOGATOK EL, DE VÉGÜL A SZOMBAT EGY RÉSZÉT IS A MŰVÉSZMOZIBAN TÖLTÖTTEM. NEM BÁNTAM MEG! VEGYÜK HÁT SORRA, MIVEL VÁRTÁK A SZERVEZŐK A NAGYÉRDEMŰT.

Péntek délután nyílt vetítéssel kezdődött a program: a Tóth „Paja” Pál által a nyár folyamán szervezett 3D animációs táborban készült műveket nézhettük meg. A tábor mindössze 10 napos volt, ez azonban a rövidfilmekben egyáltalán nem látszott meg. Sőt, némelyeknek elképesztően kidolgozott képi világa volt. A fiatalokból álló csapat minden tagját – közöttük sok főiskolai hallgatót – elismerés illet, érződött a filmekben a lelkesedésük és a munkájukba fektetett rengeteg energia. Erről többet is hallhattunk a vetítés utáni közönségtalálkozón. Egyikük például arról számolt be, hogy az utolsó napokban a feszített tempó miatt egyhuzamban 48(!) órát töltött a műhelyben, s csak így sikerült a szűkös határidő előtt befejeznie a filmjét. Mint kiderült, általában a legfőbb problémát az idő rövidege okozta. A beszélgetésen természetesen részt vett Paja is –, akit sokan a *Leo és Fred* című animációs sorozat révén ismerhetnek, de 3D-s munkáit a nemzetközi fesztiválon is sorra díjazták –, és elmondta,

hogy a tábort korábban megelőzte egy egyhetes tanfolyam, ahol a résztvevők még csak ismerkedtek a filmkészítéshez szükséges szoftverrel. A tábor alatt már az volt a cél, hogy mindenki saját maga készítsen egy egyperces rövidfilmet, és ennek folyamán próbálja elsajátítani a filmes látásmódot. Ugyanis – mint a válaszokból kiderült – a fiatalok legtöbbszörnek semmilyen korábbi tapasztalata nem volt még az animációkészítésben. A jövőt illetően mindegyikük szívesen részt venne egy állandó műhelymunkában, azonban ennek megvalósulását a szokásos probléma hátráltatja: a pénz hiánya. Reméljük, mihamarabb áthidalják ezt az „aprócska” gondot, mert a látottak alapján további nagyszerű alkotások születhetnek! (Dévényi Diána és Héjja János főiskolai hallgatók az MDK-n helyezést értek el 3D kategóriában a tábor alatt készített animációs filmjeikkel.)

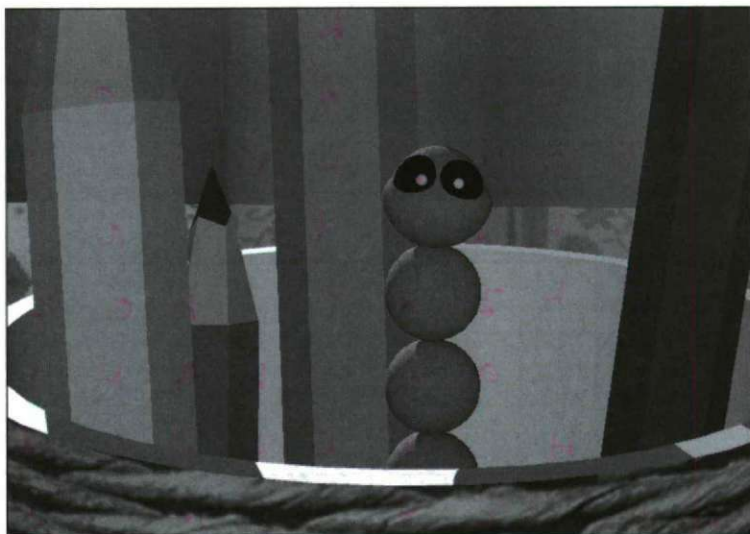
Ezek után a magyar animáció egyik nagy alakját, Ternovszky Bélát köszöntöttük sorainkban. Néma programváltozás történt, így még gazdagabb bemuta-

tót kaphattunk az alkotó munkásságából: *Pussy-cat elrablása* (irratlan hangerevvel vetítették le, de ebben a néhány percben láthattam a magyar animáció történelmének legnagyobb poénját, így megérte az a csekély hallásvesztés), *Hűje Robinson* (humoros, ötletes munka, az animációs Mr. Bean sorozat képi világát idézve) és végül a legújabb Mézga sorozat, a *Mézga család és a számítógép* egyetlen eddig elkészült része. A vetítések között/után pedig folyt a beszélgetés az alkotóval. A Mézga-filmről például megtudhattuk, hogy az eredetileg 15 percesre tervezett rész azért lett végül csak 9 perces, mert idejekorán kiapadt a pénztartalék, és mivel még nincs megrendelő, az sem biztos, hogy egyáltalán készül még folytatása a „sorozatnak”. Az még idekívánczozik, hogy a régi részek izgalmasabbak voltak, ugyanis a pilot-filmben az ismert szereplők felsorakoztatásán kívül semmilyen egyéb cselekmény nem történt... (Ráfoghatjuk a pénzhiányra, de így valóban nehéz lesz eladni.) Ternovszky mesélt a kezdetekről

is: újsághirdetés útján kapott a Pannónia Filmstúdióban fázisrajzoló állást, és mivel abban az időben nem volt iskolája a szakmának, ezért gyakorlatban kellett elsajátítania az animációkészítés fortélyait. Együtt dolgozott Dargay Attilával (*Vuk*, *Lúdas Matyi*, *Szaffi*) és Nepp Józseffel (állandó munkatársa volt, például a *Macskafogó* első részének forgatókönyvét is ő jegyzi). Akkoriban nem csak jó hangulatban folyt a munka, de jól meg is fizették az alkotókat, nem úgy, mint mostanság, ami miatt a mai fiatalok elhagyják a szakmát és egyéb területek – grafikai stúdiók, webdesign stb. – felé veszik az irányt. Legújabb vállalkozását, a *Macskafogó 2-t* azonban éppen a régi és az új alkotógeneráció közös produkciójának szánta. Ezt nem igazán sikerült megvalósítania, kevés fiatal dolgozik a stáiban, a külföldi munkák jobban vonzzák őket. Hallhattunk anekdotákat a *Macskafogó* első részének készítése körülményeiről (például az első forgatókönyv-változatban még az szerepelt, hogy a film végén kiderül: Grabovszky valójában robot), és elhangzott, hogy a folytatás elkészítésének hosszú időn át ellenálltak, azonban végül mégis engedtek a csábításnak... A nap zárásaként levettítették az 1986-ban készült *Macskafogót*. Hogy az új rész méltó folytatása lesz-e, az 2007 telén kiderül.

Szombaton egy egész estés, japán animációs filmmel folytatódott a program, Miyazaki Hayaoto *A vándorló palota* című munkáját mutatták be, utána pedig újabb meghívott vendég érkezett. Orosz István munkássága a lehető legtávolabb áll Ternovszkyétól: míg az utóbbi alkotó szórakoztató, de igényes filmjei sokak által ismertek, addig Orosz elgondolkodtató, elégikus hangvételű mű-

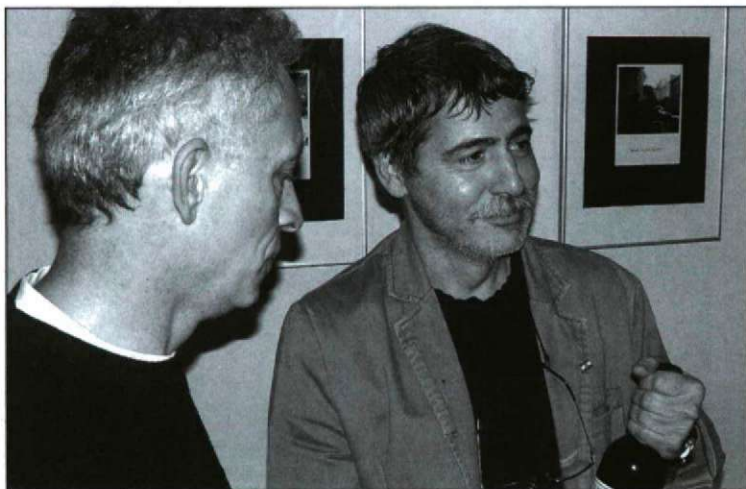
vészfilmjei sokkal szűkebb réteghez jutnak el, illetve kevesebbek számára befogadhatóak. Bevallom, ezen mozgóképek során tudatosult bennem igazán, hogy az animáció műfaja nemcsak gyermekeknek szólhat, hanem mély és értékes gondolatok továbbítására is képes. Láthattunk a hagyományok közé beférkőző, szocialista világ elé görbe tükröt tartó alkotást (*Álomfejű*), vagy éppen egy valós szereplőkkel tarkított, képzeletbeli utazást – az ebédőasztalon (A sórtartó felé). A feltucatnyi rövidfilm bemutatását ismét az alkotóval való beszélgetések tűzdelték. Számomra úgy tűnt, ez a diskurzus felszabadultabb, jókedélyűbb, főképp a vendég rendkívül megnyerő személyisége és nem utolsó sorban türelme miatt. A technika ugyanis többször megtérfáلتa a szervezőket – és méginkább minket, nézőket –, de azért rövidebb-hosszabb várakozások után sikerült áthidalni a problémákat. Orosztól megtud-

tuk, hogy az Iparművészeti Egyetem grafika szakán végzett 1970-ben. Annak ellenére, hogy már a *Lúdas Matyi* háttérképeinek elkészítéséből is kivette a részét, és azóta jónéhány animációs rövidfilmet alkotott, ő mégis mindig grafikusnak vallotta magát. Saját szemünkkel is meggyőződhattunk erről, mikor a plakátjaiból készített összeállítást lejátszolták. A munkáin gyakran feltűnő, egymásba érő lépcsők Esher műveit juttathatják eszünkbe, szürrealista képei közül nem egyet felhasználtak már pszichológiai témájú könyvekhez.

Az animációs napok záróakkordjaként az ASIFA válogatásában francia egyetemisták diplomamunkáit láthattuk. A tucatnyi rövidfilm közül jónéhány elképesztő fantáziáról tesz tanúbizonyságot, és szinte egytől egyig kedves, megdöbbentő vagy éppen megmosolyogtató alkotás. Legalább a fele számítógéppel készült, 3D-s munka, melyek aprólékosan kidolgozott grafikájukkal felvehetnék a versenyt sok hollywoodi stúdió által készített animációs filmmel. Felmerült bennünk a vetítés után: vajon a magyar végzősök magyar viszonylatok között is képesek ilyen színvonalú munkákat készíteni?

A Grand Caféban tartott rendezvénysorozat az apróbb problémák ellenére rendkívül sokszínűre sikeredett, a műfaj rajongóinak pedig külön öröm, hogy személyesen találkozhattak a neves művészekkel. Ennek ellenére még jónéhányan befértünk volna a nézőterre, de talán legközelebb már többen leszünk: jövőre ugyanitt, ugyanezre!

Cián

Rejtvényeket letehetőek a TÚ honlapjáról is!

A SZÁMZOTT SÍROKBAN KÁLNOKY LÁSZLÓ KÖLTŐ SZÉP GONDOLATÁT REJTETTÜK EL.	BARBEVAL VAL JÁTSZADOZÓ IRÓSZER	B	BELGA AUTÓJEL	FÖNTRŐL NEZNI TUDJA	AZ OXIGÉN VEGYJELE	FEJTŐ TÖLTI KI	DEHOGY! PERC	BASZ EREDETŰ LABDAJÁTÉK
			SORVÉG ZENŐCLÉS	EKSZERFA	NÉMA JÓSI	BERKÉNIUM	PELYHES KIS LUD	PERC RÖVIDEN
	1	T	A	L	A	N	Y	O
	3							
HAJGÁLÁS	D	O	B	A	L	A	S	E
CSÜROM- VIZESÉ VALÁS	F	L	A	Z	S	N		
CENTI	F	L	Z	A	T	M	O	L
RE NEM VÁLLOTT SZÁNDÉK DALVÉGI	L	O	D		K	A	N	I
NOHA EGYENMŰ BETŰI	N	H	A	R	A	D	O	Z
LENVÉGI	N	E	L	V	M	A	A	K
BOHR DAN FIZIKUS FELFOG	F	R	T	M	I	R	E	I
AZ ŐN VEGYJELE	S	N	O	L	A	D	A	L
2	M	A	S	H	O	L	S	Z
BŐR	M	A	S	H	O	L	S	Z
B	F	D	U	I	N	Z	E	H
NOMÁD ARAB PASZTOR	G	H	O	K	I	S	C	O
GRAMM	G	H	O	K	I	S	C	O
INDULATSZÓ	A	Z	A	L	T	D	O	N
BY KÁZÉ	G	H	N	I	F	T	T	C

Novemberi rejtvényünk helyes megfejtése:

Műveld a csodát, ne magyardzd!

Helyes megfejtőink: **Gösi Csaba** (III. angol – matematika) és **Taskovics Tibor**

Nyereményeiteket átvehetitek a TÚ szerkesztőségében. Gratulálunk!

E havi rejtvényünk soraiban Kálnoky László költő szép gondolatát rejtettük el.

A helyes megfejtők között Juhász Gyulás ajándécsomagot, illetve 1-1 darab TFH: Lassan CD-t sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 2006. január 16. A megfejtéseket a TÚ szerkesztőségébe várjuk!

SZER
www.szef.radioe.hu

MUNKATÁRSÁKAT KERESÜNK!

műsorvezető
hírszerkesztő

szef@radioe.hu

800-251-55-04 (Hétfőn 7-16)
800-921-55-04 (Munkaidőben)

IV. rész

Tomster hihetetlen kalandjai

már
5
éve!

Diákhitel Életre való!

**Az őszi határidő:
december 15!**

DIÁK HITEL

www.diakhitel.hu

06-40-24-00-24

DIÁK HITEL

Az 5 éves Diákhitel Központ „Ötről a hatra” című, a diákéletet bemutató jubileumi pályázatának győztesei:

Fotó kategóriában:

1. Stiller Ákos (Budapest)
2. Hasulyó Gabriella (Ajak)
3. Egri Balázs (Kecskemét)

További díjazottak:

- Sárdi Zsolt (Budapest)
Domán Kornél (Szil)
Göb Ágnes (Budapest)
Bakos Krisztina (Győr)
Dobay Márton (Szeged)

Novella kategóriában:

1. Jánvári Gergő (Nyíregyháza)
2. Simon Ádám (Budapest)
3. Krajczár Péter (Pécs)

További díjazottak:

- Bodródi Miklós (Kaposvár)
Fodor Boglárka (Budapest)
Majoros Tímea (Szigetszentmiklós)
Molnár Dániel (Mogyoród)
Révész Viktor (Harkány)

A Diákhitel Központ ezúton is megköszöni minden pályázó részvételét. A nyertes pályaművek megtekinthetők a www.diakhitel.hu honlapon.

Diákhitel Központ

**CENTRÁL
KÁVÉZÓ
ÉS RETRO CLUB**

A kávézó minden hétköznap
10 órától 22 óráig várja a
Fekete Arany szerelmeseit!

Szeged, Széchenyi tér 3.
(Tisza Hotel épülete)

JATE KLUB

januári program

Szeged, Toldi u. 1
Tel.: 62/420-445

www.jateklub.hu

31. /vasárnap/ 21 órától 2007. január 1. 06 óráig

SZILVESZTERI BULI Nagyterem: Bende Gábor
Kisterem: Dj. Fraser Tombola értékes ajándékokkal!

2007. JANUÁRI PROGRAMJAINK

12. /péntek/

22h-

Rewind on the Run

Fellép: Cadik, Palotai, Mc Zeek

Lézer: Laserdesigner

13. /szombat/

22h-

RETRObbanás - Jägermeister akció! 1et fizet, 2t kap! -

Házigazda: Bende Gábor Kisteremben: Dj. Egon

19. /péntek/

22h-

Psychedelic Night 2

Oleg (Deepsmile), Sundi (Candyflip),
Krammer(Thermal Team), Fraser (Thermal Team)

Lézer: Laserdesigner

Dekor: Neoline

20. /szombat/

19h-

Bemelegítés buli előtt – Rocky tánc tanítással!

Táncot tanít: Pap Géza A belépés ingyenes!

22h-

RETRObbanás - Bacardi akció! 1et fizet, 2t kap! -

Házigazda: Bende Gábor Kisteremben: Dj. Alma

25. /csüt./

22h-

TEQUILA PARTY Házigazda: Dj. Varga B.

Kisterem: nosztalgia Molnár Lajossal - Tequila akció! -

26. /péntek/

22h-

SMOKE/BREAK

Lézer: Laserdesigner

27. /szombat/

22h-

RETRObbanás - Martini akció! 1et fizet, 2t kap! -

Házigazda: Bende Gábor Kisteremben: Dj. Varga B.

29. /hétfő/

22h-

Beindulás Party

Házigazda: Dj. Alma Kisteremben: Dj. Egon

30. /kedd/

20h-

KARAOKE PARTY

Nem csak Megasztároknak....

31. /szerda/

22h-

JATE PARTY One

Házigazda: Dj. Alma Kisteremben: Dj. Egon

01. /csüt./

22h-

JATE KLUB VIZSGAZÁRÓ BULI

Házigazda: Dj. Varga B. Kisteremben: Dzsi&Zoll